

ДІЛОВИЙ BUSINESS ВІСНИК HERALD

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕКЛАМНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

ЖГОРОД

2013 № 4-6 (204-206)

Міжнародний митний документ – карнет АТА:

ВИГІДНО І ВРУЧНО

Спростити митне оформлення, зменшити фінансові витрати при тимчасовому ввезенні чи транзиті товарів до третіх країн учасники зовнішньоекономічної діяльності можуть за допомогою карнета АТА – уніфікованого міжнародного митного документа, прийнятого відповідно до положень Конвенції про тимчасове ввезення, укладеної в Стамбулі 26 червня 1990 року.

У співробітництві зі Всесвітньою митною організацією Міжнародна торгова палата, Всесвітня федерація палат та національні торгово-промислові палати сприяють поширенню системи АТА в країнах світу, запровадженню обігу цих документів у звичайну практику міжнародних ділових стосунків.

Наша держава приєдналася до Стамбульської Конвенції у червні 2004 року згідно із Законом України від 24.03.2004 р. №1661-IV. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.12.2004 р. №988-р. та "Порядком видачі книжок (карнетів) АТА", затвердженим постановою КМУ від 29.11.2006 р. №1654, право виступати єдиною гарантуючою організацією, що видає в Україні карнети АТА, надане Торгово-промислової палати України, рішенням Президії якої оформляти карнети АТА уповноважені регіональні ТПП.

Використання карнетів АТА хоч і не є обов'язковим, проте має суттєві переваги:

- не потрібно заповнювати митні документи у пунктах пропуску через митний кордон, оскільки карнет АТА оформляється заздалегідь в організації, уповноваженій його видавати, і містить відривні аркуші для митних органів країн-учасниць системи АТА, митний кордон яких перетинається;

- власник карнета АТА при тимчасовому ввезенні товарів на термін до одного року звільняється від сплати ввізного мита, зборів і податків. Немає потреби надавати і грошову заставу як забезпечення сплати митних платежів, позаяк сам карнет АТА є міжнародною гарантією. Оплачуються тільки послуги організації, що його видала;

- за одним карнетом АТА товар може бути оформлений для тимчасового ввезення (транзиту) в (через) кілька країн-учасниць міжнародної системи АТА;

- товари, охоплені карнетом АТА, можуть вивозитися та повертатися однією чи кількома партіями.

За інформацією про умови та порядок оформлення карнетів АТА звертайтеся у Закарпатську торгово-промислову палату.

Конт. тел. в Ужгороді: (0312) 669476, 669455.

Ел. пошта: zed@tpp.uzhgorod.ua

budmil@tpp.uzhgorod.ua

Заявку на оформлення карнета АТА, інформацію щодо її заповнення розміщено на сайті Закарпатської ТПП за адресою:

<http://www.tpp.uzhgorod.ua/ukr/part-96.html>

Детальна інформація про карнет АТА та порядок його отримання міститься також на спеціалізованому сайті ТПП України:

<http://ata.ucci.org.ua/ua/start>

Інформаційно-рекламний бюлетень
Закарпатської торгово-
промислової палати
«ДІЛОВИЙ ВІСНИК»
(«BUSINESS HERALD»)
№ 4-6 (204-206) 2013 р.

Свідоцтво про реєстрацію
Закарпатського обласного
комітету в справах
преси та інформації:
серія Зт, № 118
від 17 червня 1997 р.

Засновник – Закарпатська
торгово-промислова палата
Президент
Отто КОВЧАР

Наша адреса:
Україна, 88015 м. Ужгород,
вул. Грушевського, 62
Тел.: (0312) 669450
Тел./факс: (0312) 669460
Ел. пошта: tpp@tpp.uzhgorod.ua
Веб-сайт: <http://www.tpp.uzhgorod.ua>

Інформаційно-рекламний бюлетень
надсилається підприємствам,
організаціям, установам, приватним
підприємцям – членам ЗТПП;
державним органам влади;
держадміністраціям;
місцевим радам; ТПП України;
регіональним ТПП України;
ТПП зарубіжних країн;
посольствам України за кордоном;
іноземним посольствам
та їх торговим відділам,
торгово-економічним місіям
іноземних держав,
акредитованим в Україні

Відповідальний за випуск
Юрій ЯКУБЕЦЬ
Літредактор
Ольга ЯКУБЕЦЬ

З питань співпраці і розміщення
рекламно-інформаційних матеріалів
звертатись за тел. (0312) 669466
Ел. пошта: info_tpp@tpp.uzhgorod.ua

Точки зору авторів публікацій
і редакції можуть не збігатися.
За достовірність наведених фактів,
цитат, власних назв та інших
відомостей відповідальності несуть
автори публікацій, рекламної
інформації – рекламодавці.
Редакція залишає за собою право
редагувати надані матеріали.
При передруці посилання
на інформаційно-рекламний
бюлетень Закарпатської ТПП
«Діловий вісник» обов'язкове

Номер підготовлено
10.07.2013 р.

ABC
**UKRAINE
&
PARTNERS**

"ABC: Ukraine & Partners".
Український уряд продемонстрував
готовність до конструктивного
діалогу з діловим
співтовариством . . . 4

Зовнішньоекономічна діяльність:
нові шляхи партнерства бізнесу
і влади . . . 4-5

Україна і Сербія активізують відносини
в економічній сфері . . . 6

Представники національної
і регіональних торгово-промислових
палат переймали досвід роботи
Федеральної палати економіки
Австрії . . . 7

Карпатський Єврорегіон.
Спільне минуле –
спільне майбутнє . . . 8-9

Країни Вишеградської групи
зацікавлені у співпраці
із Закарпаттям . . . 10

Українсько-словацьке міжрегіональне
співробітництво поглиблюється . . . 11

Бізнес-форум у Братиславі . . . 11

Культурний та соціальний виміри
євроінтеграційної стратегії
України . . . 12-13

Бізнесові кола Фінляндії
проявляють великий інтерес
до розвитку інвестиційних відносин
із Закарпаттям . . . 13

Європа стає ближчою.
Угода між Україною та ЄС
про спрощення
оформлення віз . . . 14

Міжнародна бізнес-зустріч
та виставка в Ужгороді . . . 15

Сумлінні платники податків
отримали нагороди . . . 16

Україна і світ.
Про економію, економіку
та перспективи
зростання чи занепаду . . . 17-21

Державне регулювання
підприємництва:
законодавчо-нормативні
нововведення . . . 22-25

"ВІЖИ-3000".
Оригінальні ідеї –
реальні проекти . . . 26

"Ніхто не забутий, ніщо не забуде!"
Засідання Ужгородського
міського товариства ветеранів
"Жителі блокадного Ленінграда" . . . 27

ANNUAL BUSINESS CONFERENCE

UKRAINE & PARTNERS

KYIV

JUNE 13-14, 2013

УКРАЇНСЬКИЙ УРЯД ПРОДЕМОНСТРУВАВ ГОТОВНІСТЬ ДО КОНСТРУКТИВНОГО ДІАЛОГУ З ДІЛОВИМ СПІВТОВАРИСТВОМ

Проведення першої бізнес-конференції "ABC: Ukraine & Partners" міжнародні експерти вважають вдалим маркетинговим ходом задля залучення додаткових іноземних інвестицій в Україну. Навіть назва "Україна і партнери", яка на перший погляд схожа на назву бізнес-компанії, обрана правильно в плані позитивного сприйняття діловою спільнотою.

Закордонні гості проявили до бізнес-конференції колосальний інтерес. Загалом упродовж двох днів у різних заходах взяли участь близько 3500 осіб із 62 країн світу, які представляли більш ніж 1500 компаній. Роботу міжнародного ділового форуму висвітлювали більше 400 журналістів.

Насичена тематика пленарних засідань, конференцій, круглих столів та дискусій охоплювала най-

більш актуальні для розвитку національної економіки питання - шляхи і перспективи ділового партнерства України та світу: пошук і реалізація взаємовигідної стратегії забезпечення сталого розвитку; національні проекти України: пріоритетні напрями співпраці та практичний інструмент залучення інвестицій; участь бізнесу та інвесторів у реалізації "Державної програми активізації розвитку економіки України на 2013-2014 роки"; зовнішньоекономічна діяльність: нові шляхи партнерства бізнесу і влади; поглиблена і всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та ЄС: перспективи для бізнесу та інвестицій; розвиток Митного Союзу та економічної інтеграції країн СНД: перспективи українського бізнесу; Україна-Китай: нові горизонти стратегічного партнерства і перспективи ділового співробітництва; ведення бізнесу в Україні: створення кращого інвестиційного й бізнесового клімату - спільна справа Уряду та бізнесу; інвестиційні та бізнесові можливості розвитку інфраструктури і реалізації транзитного потенціалу

України; інновації у сфері високих технологій: умови діяльності та можливості для бізнесу; інвестиції в аграрну галузь України: нагодуємо світ разом; нові вимоги до якості на фармацевтичному ринку України: перспективи для іноземного бізнесу; паливно-енергетичний комплекс України: перспективи розвитку і модернізації; фінансовий сектор України: тенденції та перспективи; розвиток сфери туризму і курортів України - привабливий напрям для інвестицій та державно-приватного партнерства; від Євро-2012 до Євробаскету-2015 та Зимової олімпіади-2022.

Бізнес-конференція "ABC: Ukraine & Partners" засвідчила: Україна має значний потенціал для розвитку. За словами Прем'єр-міністра України Миколи Азарова, міжнародний форум дав можливість всім, хто цікавиться нашою країною, послідувати безпосередньо з представниками Кабінету Міністрів України та найбільших вітчизняних корпорацій, і тим самим впевненіше будувати свої плани щодо подальшої співпраці. Уряд також обіцяє продовжити діяльність, спрямовану на спрощення умов ведення бізнесу з тим, аби Україна увійшла до першої десятки рейтингу економічних свобод.

За задумом організаторів, бізнес-конференція "ABC: Ukraine & Partners" проводитиметься щорічно і стане важливим інструментом розвитку міжнародного економічного співробітництва, ефективного пошуку ділових партнерів, активного залучення іноземних інвестицій в економіку України.

Інф. "ДВ" ЗТПП.

Конференцію під назвою "Зовнішньоекономічна діяльність: нові шляхи партнерства бізнесу і влади" Торгово-промислова палата України провела 13 червня в рамках першої міжнародної бізнес-конференції "ABC: Ukraine & Partners" за сприяння Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Міністерства доходів і зборів, Державного експортно-імпортного банку України.

У заході брали участь президент ТПП України Геннадій Чижиков, міністр економічного розвитку і торгівлі Ігор Прасолов, перший заступник міністра доходів і зборів Степан Дериволков, голова Державної служби експортного контролю Володимир Дем'юхін, голова Державного агентства з туризму та курортів Олена Шаповалова, делегат німецької економіки в Україні Александер Маркус, торговий радник посольства Австрії в Україні Грегор Постль, голова Британсько-української торгової палати Бейт Томс, представники вітчизняних і зарубіжних бізнес-асоціацій, дипломатичних установ, ЗМІ.

Від Закарпатської торгово-промислової палати учасниками конференції стали представник ЗТПП при ТПП України Роман Ковчар, члени Ради ЗТПП Олексій Ягічев – член наглядової ради ПАТ "Єврокар" та Андрій Сугай – директор ТзОВ "Шаян".

Представники українських та іноземних ділових кіл мали нагоду ознайомитися з пріоритетними напрямами діяльності Уряду, спрямованими на вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності, поліпшення інвестиційного клімату в Україні, обговорити роль і місце торгово-промислових палат та інших об'єднань підприємців у системі відносин господарюючих суб'єктів і державних органів, визначити прийнятні для всіх зацікавлених сторін шляхи і методи подальшого реформування і регулювання ЗЕД в Україні.

Зовнішньоекономічна діяльність, без перебільшення, є тим локомотивом, який забезпечує загальне зростання економіки України, зазначив на конференції міністр економічного розвитку і торгівлі Ігор Прасолов і закликав учасників активніше висловлювати своє бачення шляхів реалізації поставлених Президентом та Кабінетом Міністрів України завдань щодо вдосконалення сфери ЗЕД. Він запевнив: усі пропозиції будуть ретельно вивчені і використані при підготовці відповідних урядових рішень.

Плани Кабміну наразі спрямовані на стимулювання нарощування експорту високотехнологічної продукції, розвиток вітчизняної матеріально-технічної бази, забезпечення енергетичної безпеки. Се-

ред напрямів модернізації зовнішньоекономічної політики – підтримка діяльності та підвищення конкурентоспроможності експортерів на традиційних ринках і освоєння нових ринків збуту, зокрема завдяки створенню спеціалізованого фінансового інституту, орієнтованого на кредитування й страхування експортних поставок; продовження розбудови дієвої системи оперативного відшкодування ПДВ експортерам на "автоматичних" засадах.

За словами Ігоря Прасолова, для України важливим завданням залишається збереження позитивної динаміки у відносинах не лише з традиційними "глобальними гравцями", такими як США, КНР та Росія, а й із державами, що утверджуються на сучасній світовій мапі як нові лідери. Крім цього, з метою виконання Україною міжнародних зобов'язань передбачається: введення нової редакція Митного тарифу, в основу якого буде покладено нову версію Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності відповідно до Гармонізованої системи опису та кодування товарів версії 2012 року та Комбінованої номенклатури Європейського Союзу; зменшення пільгових ставок ввізного мита на деяку продукцію і товари відповідно до зобов'язань України перед СОТ. Урядом ведеться також робота зі спрощення дозвільних процедур у сфері ЗЕД. Зокрема, передбачається внести зміни до чинних нормативно-правових актів щодо процедури переоформлення та видачі окремих ліцензій у зовнішньоекономічній діяльності та дозволів на право здійснення реекспорту суб'єктами господарювання.

Оскільки одне із завдань Мінекономрозвитку, яке поставив Глава держави, – максимально сприяти експорту вітчизняних товарів і послуг, відомство значно активізувало роботу з Торгово-промисловою палатою України, адже в цьому напрямі цілі й завдання сторін повністю збігаються, наголосив міністр. Поштовхом до поглиблення співпраці, яка офіційно розпочалася у 2002 році після укладення відповідної угоди, стала президентська ініціатива у жовтні 2012-го щодо реформування системи ТПП України. Наразі спеціально створеною робочою групою опрацьовано представлену Палатою "Концепцію перспективного розвитку діяльності ТПП України", вироблено пропозиції, які в повній мірі відображають інтереси обох сторін у рамках державно-приватного партнерства.

Проявом взаємного інтересу до відпрацювання практичних механізмів поглиблення і координації взаємодії є підписання президентом ТПП України Геннадієм Чижиковим Протоколу про поглиблення співробітництва з Міністерством еконо-

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: НОВІ ШЛЯХИ ПАРТНЕРСТВА БІЗНЕСУ І ВЛАДИ

мічного розвитку і торгівлі (міністр Ігор Прасолов), Угоди про співробітництво з Міністерством доходів і зборів (міністр Олександр Клименко), Договору про співробітництво з Державною службою експортного контролю (голова Володимир Дем'юхін), Плану взаємодії на 2013-2014 роки з Державним агентством з туризму та курортів (голова Олена Шаповалова), Угоди про партнерство з Українським союзом промисловців та підприємців (президент Анатолій Кінах).

Нещодавно представники ТПП України долучилися до роботи Ради експортерів та інвесторів при МЗС України, передбачається й оновлення діючої угоди про співробітництво Палати із зовнішньополітичним відомством держави. Також досягнуто домовленості з Міністерством доходів і зборів про участь представників Палати

в роботі новоствореної Ради з питань стимулювання інвестицій та підприємницької діяльності.

Загалом, більшість підприємців – учасників конференції визнає, що подібні заходи – непоганий стартовий майданчик для налагодження партнерських відносин із владою. Як зазначив керівник проектів Асоціації експортерів та імпортерів "ЗЕД" Микола Ларін, це великий плюс у першу чергу для представників владних структур. Адже саме у відкритому діалозі урядовці можуть почути альтернативну, незабюрократизовану позицію вітчизняного бізнесу. До речі, самі держслужбовці про це говорять відкрито, адже розуміють: без підтримки бізнесу вивести економіку країни на принципово новий рівень та підвищити добробут українців практично неможливо.

* * *

Під час конференції учасникам було презентовано книгу: "Принципи європейського договірного права. Коментарі та рекомендації", яку видали ТПП України, Асоціація експортерів та імпортерів "ЗЕД" за підтримки АТ "Укресімбанк". Практичний посібник для українського бізнесу присвячений міжнародній торгівлі, а також європейській практиці у сфері здійснення експортно-імпортних операцій.

Роман Ковчар,
представник Закарпатської ТПП
при ТПП України.

Про перспективи двосторонньої співпраці, покликаної сприяти зростанню товарообігу між державами, йшлося 7 червня на сербсько-українському бізнес-форумі у Белграді, де на запрошення Президента Республіки Сербія Томіслава Ніколича перебував з офіційним візитом Президент України Віктор Янукович.

До складу української делегації входив президент Торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков та представники регіональних палат Дніпропетровської, Закарпатської, Одеської, Херсонської, Чернігівської областей. Від Закарпатської ТПП участь у бізнес-форумі брав представник ЗТПП при ТПП України Роман Ковчар.

Із вітальними словами до учасників звернувся Президент України Віктор Янукович і прем'єр-міністр Сербії Івица Дачич. Сербські бізнесові об'єднання представляли президент Торгово-промислової палати Сербії Желько Сертич та голова клубу "Підприємець" Міодраг Костич.

Звертаючись до ділового зібрання, Віктор Янукович наголосив, що Україна приділяє велике значення розвитку торговельно-економічних відносин із Сербією, яку вважає ключовою країною на Балканах для нашої держави. На його переконання, рівень товарообігу між Україною та Сербією може бути збільшено за рахунок пошуку нових форм взає-

Україна і Сербія активізують відносини в економічній сфері

модії, вдосконалення умов для розвитку підприємництва, а також заходів із підтримки середнього і малого бізнесу. Президент підкреслив: потенціал двосторонньої співпраці в інвестиційній сфері залишається практично нереалізованим, про що свідчить незначний обсяг прямих інвестицій із Сербії в економіку України – 42 млн. дол. США. В цілому товарообіг між державами у 2012 році склав 240 млн. дол. США. Україна експортує до Сербії руди, чорні метали та вироби з них. Серед товарів, що імпортуються Україною із Сербії, – пластмаси та полімерні матеріали, деревина і вироби з неї, електричні машини й устаткування.

Заради зростання зовнішньої торгівлі та інвестицій Україна і Сербія надалі працюватимуть насамперед над спрощенням умов для ведення бізнесу. Під час переговорів між главами держав домовлено, що уряди докладуть додаткових зусиль задля усунення адміністративних бар'єрів у підприємницькій сфері, аби малий і середній бізнес мав змогу активніше працювати. Віктор Янукович підкреслив: в Україні інтенсивно впроваджуються реформи у сфері дерегуляції, зокрема діють нові Податковий та Митний кодекси.

Глава держави також зазначив, що, з огляду на структуру та потенціал економік обох країн, варто поєднати зусилля і можливості українських і сербських підприємств на таких перспективних напрямках, як енергетика, машинобудування, гірничо-видобувна, металургійна, хімічна та харчова промисловості, транспорт, сільське господарство, будівництво, фармацевтична галузь, впровадження еко-

логічно чистих технологій, туризм. До того ж слід розглянути можливості спільного виходу підприємств на ринки третіх країн з метою реалізації двосторонніх проектів.

Нові перспективи для співпраці між двома державами із залученням ділових кіл відкриє угода про вільну торгівлю між Україною та Сербією, яка може бути підписана вже восени цього року під час візиту прем'єр-міністра Сербії Івиці Дачича в Україну. Віктор Янукович сподівається і на підвищення ефективності роботи Міжурядової українсько-сербської комісії, п'яте засідання якої відбулося у квітні в Белграді.

А ще Президент України пропонує сербським урядовцям і підприємцям уважніше вивчати потенціал та можливості окремих українських регіонів. Адже в умовах суттєвої обмеженості вільних фінансових ресурсів, викликаної світовою економічною кризою, ефективною формою для подальшого здійснення взаємних інвестицій може стати розвиток саме міжрегіональної співпраці.

Загалом сербсько-український бізнес-форум підтверджує зацікавленість представників ділових кіл обох країн до взаємодії і надає нового імпульсу щодо її активізації, переконаний Віктор Янукович. Одним із ефективних інструментів поглиблення співробітництва між державами він вважає національні інститути підтримки бізнесу, а саме – торгово-промислові палати України і Сербії, очільники яких – Геннадій Чижиков і Желько Сертич – підписали в Белграді Договір про співробітництво.

Представники національної і регіональних торгово-промислових палат переймали досвід роботи Федеральної палати економіки Австрії

Перебуваючи 10-11 червня у Відні українська делегація на чолі з президентом Торгово-промислової палати України Геннадієм Чижиковим взяла участь у семінарі "Досвід роботи Федеральної палати економіки Австрії", який відбувся у перший день візиту за організаційної підтримки Посольства України в Австрії та Федеральної Палати економіки Австрії.

Австрійці ознайомили українських колег із законодавчими засадами та основними функціями Федеральної палати економіки Австрії, набутим досвідом сприяння зовнішній торгівлі країни та захисту інтересів національного бізнесу, з освітньою діяльністю у сфері підготовки кадрів для пріоритетних галузей економіки. Оскільки австрійська модель палат економіки передба-

нес вітає і підтримує Україну на шляху до європейської інтеграції і вірить у її європейську перспективу, підкріплену угодою між Україною і ЄС, включно із зоною вільної торгівлі, підписання якої очікується в листопаді цього року.

У вітальному слові до учасників президент ТПП України Геннадій Чижиков відзначив, що співробітництво з Австрією є пріоритетним для українського бізнесу. Досвід цієї країни у підтримці національного виробника на внутрішньому і зовнішніх ринках вважається кращим у світі й має велику цінність для України на етапі модернізації вітчизняної економіки.

У ході форуму відбулися презентації економічного та інвестиційного потенціалу окремих українських регіонів, зокрема Закарпатської, Івано-Фран-

ківської, Миколаївської, Херсонської, Черкаської, Чернігівської областей та АР Крим. Практичною частиною заходу стала так звана коопераційна біржа, тобто індивідуальні переговори українських та австрійських учасників.

До урочистих моментів ділового зібрання можна віднести підписання Геннадієм Чижиковим і Крістофером Ляйтлем Угоди про співробітництво між Федеральною палатою економіки Австрії і Торгово-промисловою палатою України. Відповідно до її положень, австрійська палата від імені національного бізнесу надаватиме нашій країні всіляку підтримку на шляху інтеграції до європейського економічного простору. Крістофер Ляйтль із вдячністю прийняв запрошення Геннадія Чижикова відвідати Україну з австрійською економічною місією у 2014 році.

Під час візиту президент ТПП України також зустрівся з керівником Австрійського федерального об'єднання промисловців Хубертом Берчем. Серед досягнутих домовленостей – візит делегації великих промисловців Австрії в Україну вже цієї осені.

За інф. Посольства України в Австрії.

час обов'язкове членство в них, окремо були розглянуті переваги саме такої моделі національного інституту підтримки промисловості і торгівлі.

На думку українських учасників, обмін досвідом між представниками палат, які входять до загальноєвропейської палатівської системи, має велике практичне значення, особливо на теперішньому етапі реформування системи торгово-промислових палат в Україні.

Другого дня візиту у Федеральній палаті економіки Австрії відбувся австрійсько-український економічний форум "Україна. B2B-платформа" за участю представників десяти регіонів нашої країни.

На церемонії відкриття форуму президент Федеральної палати економіки Австрії Крістофер Ляйтль зокрема наголосив: Україна належить до європейської сім'ї і має всі основні ознаки європейської ідентичності. Відомий політик також підкреслив, що австрійський біз-

КАРПАТСЬКИЙ ЄВРОРЕГІОН

СПІЛЬНЕ МИНУЛЕ – СПІЛЬНЕ МАЙБУТНЄ

Із часу набуття Україною незалежності та визначення курсу на євроінтеграцію її єврорегіональна політика стала органічною складовою загальнодержавної політики. Враховуючи, що дві третини областей – прикордонні, держава має великий потенціал для розвитку транскордонного співробітництва у межах єврорегіонів, зокрема таких як Карпати, Буг, Верхній Прут, Нижній Дунай. Розбудова системи єврорегіонів загальноєвропейського рівня покликана сприяти зближенню громад і органів влади прикордонних регіонів, поглибленню економічного співробітництва, розвитку комунікацій, захисту довкілля, розширенню культурно-освітніх зв'язків, поживавленню міжнародного туризму.

Карпатський єврорегіон, розташований у Центральній Європі вздовж Карпатських гір, був утворений в лютому 1993 року і нині об'єднує 19 прикордонних регіонів України (Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька області), Польщі (Підкарпатське воєводство), Словаччини (Кошицький та Пряшівський краї), Угорщини (медье Боршод-Абауй-Земплен, Гайду-Бігар, Гевеш, Яс-Надькун-Солнок та Саболч-Сатмар-Берег), Румунії (повіти Біхор, Селаж, Сату-Маре, Марамуреш, Харгіта, Сучава та Ботошань).

Міжнародна конференція під девізом "Спільне минуле – спільне майбутнє", присвячена 20-тій річниці створення Міжрегіональної асоціації "Карпатський Єврорегіон", проходила 11 квітня в угорському місті Ніредьгаза. В її роботі взяла участь і офіційна делегація Закарпатської області, яка у 1993 році однією з перших вступила до цього об'єднання.

Учасників вітав голова Ради "Карпатського Єврорегіону", голова Загальних зборів області Саболч-Сатмар-Берег Оскар Шестак, який відзначив важливі цілі й завдання, що були реалізовані впродовж років існування КЄ та запропонував зосередити подальшу діяльність Міжрегіональної асоціації на питаннях

комплексної інтеграції та відродженні економічної активності регіонів. Одними із головних завдань, на його думку, залишаються співробітництво з різними міжнародними структурами, залучення інвестицій у розвиток прикордонних областей, інтенсифікація їх зовнішньоекономічних контактів, запровадження екологічних та освітніх програм, збереження національно-культурної самобутності, поліпшення туристичної привабливості регіонів-учасників КЄ.

На цьому наголошували й інші виступаючі: представник уряду європейського комісара по Дунайській стратегії Балаж Медеші, національний координатор у Вишеградській групі, заступник держсекретаря Міністерства закордонних справ Угорщини Золтан Оркені, заступник голови Закарпатської обласної ради Андрій Сербайло, директор Інституту транскордонного співробітництва Сергій Устич, експерт Міжрегіональної асоціації "Карпатський Єврорегіон" Іштван Шулі-Закар, президент Міжнародної асоціації "МАІРР" Наталія Носа. Об'єктивно аналізуючи як позитивні напрацювання і досягнення, так і упущені можливості, учасники конференції акцентували увагу на конкретних пропозиціях щодо підвищення ефективності роботи Міжрегіональної асоціації на сучасному етапі. Сьогодні зовсім інші реалії, ніж у 1993 році. Тож перед Карпатським Єврорегіоном постають інші завдання. Тим паче, що вже з'явилися нові форми європейської міжрегіональної інтеграції на основі нових норм європейського права.

Прикладом ефективного використання інструментів міжрегіонального співробітництва може слугувати Закарпатська область. Співпраця у рамках Карпатського Єврорегіону сприяє органам місцевої влади у вирішенні соціально-економічних питань, утвердженні національної єдності та міжнародного взаєморозуміння, розширенні наукових та культурних зв'язків із регіо-

нами європейських країн. Свого часу саме через регіональні інституції КЄ встановлено партнерські зв'язки Закарпаття не тільки з областями Саболч-Сатмар-Берег, Гевеш та Боршод-Абауй-Земплен Угорщини, а й із Кошицьким та Пряшівським самоврядними країями Словаччини, Марамурешським та Сату-Марським повітами Румунії, Підкарпатським воєводством Польщі. Більше того, через посередництво цих регіонів область вийшла на інших зацікавлених партнерів у Польщі, Чехії, Австрії, Німеччині, Хорватії.

Завдяки взаємодії прикордонних регіонів лише за останні 7 років реалізовано понад 50 спільних проектів за програмами Європейського Союзу у сфері туризму, захисту довкілля, енергозбереження, в освіті та охороні здоров'я. Більш прозорими і відкритими стали кордони із сусідніми країнами. Ведеться розбудова існуючих та відкриваються нові пункти пропуску. Членами Карпатського Євро регіону був ініційований режим малого прикордонного руху, який успішно застосовується Угорщиною, Словаччиною та Польщею на кордоні з Україною. Загалом налагоджена співпраця дає реальні результати у соціальній та економічній сферах: зростає зовнішньоторговельний оборот із прикордонними регіонами країн КЄ, збільшуються обсяги їх інвестицій в економіку нашого краю.

У нових політичних умовах перед Карпатським Євро регіоном на перший план постають практичні завдання із пошуку оптимального варіанта його організаційної структури, вважають учасники конференції. Адже деякі регіони-члени Міжрегіональної асоціації участі у діяльності робочих органів практично не беруть. А на базі окремих із них формуються інші міжрегіональні об'єднання. Не відповідає об'єктивній необхідності і штучне збільшення території КЄ. Невелика сфера спільних інтересів у економічній, культурній сферах, а також відсутність спільного історичного минулого між окремими регіонами перешкоджає нормальному функціонуванню та розвитку об'єднання, знижує ефективність управління та виконання прийнятих резолюцій. До того ж Міжрегіональна асоціація не має прямого впливу на органи влади та місцевого самоврядування регіонів, а сфера їх інтересів не завжди однакова. Іноді виникають ситуації, коли прийняті вищим органом КЄ в цілому позитивні рішення не виконуються взагалі або виконуються неналежним чином членами об'єднання. Виходом із ситуації може стати визначення бази співробітництва в рамках КЄ, виходячи саме із тих сфер, у яких регіони мають реальні спільні інтереси.

Беручи до уваги обмеженість місцевих бюджетів, нагальною у діяльності Міжрегіональної асоціації вбачається проблема фінансування спільних проектів. Потрібно звернути увагу на фінансові інструменти, які сьогодні пропонуються Євросоюзом і Єврокомісією, та проаналізувати їх вплив на подальший розвиток об'єднання. Сьогодні вкрай необхідна концепція і стратегія розвитку тих регіонів, які насправді зацікавлені у міжрегіональній співпраці в рамках КЄ. Майбутня стратегія має враховувати ті фінансові інструменти,

які вже працюють на території Карпатського Євро регіону та які будуть запропоновані у майбутньому. Одним із напрямів подальшої спільної роботи є розробка власного фінансового інструменту міжрегіонального об'єднання.

На думку учасників конференції, важливе значення має обмін інформацією між партнерами. Назріла потреба інвентаризації та створення бази даних відпрацьованих ініціатив і проектів на території Карпатського Євро регіону. Рівний доступ до неї слід надати всім зацікавленим особам з України, Словаччини, Угорщини, Румунії та Польщі, аби уникнути практики дублювання, коли одна й та ж ініціатива відпрацьовується кілька разів. Також необхідно створити рівні можливості співпраці для національних офісів Міжрегіональної асоціації, усунути невідповідність компетенції національних сторін, спричинену різними формами адміністративно-територіального устрою у країнах-учасниках КЄ.

Нові можливості для Карпатського Євро регіону в рамках реалізації Дунайської стратегії та програм Євросоюзу відкриває головування Угорщини у Вищеградській групі. Вони охоплюють чимало економічних, соціальних, екологічних, культурних питань, проблеми розвитку людських ресурсів і безпеки, зокрема протипаводкових заходів, які можна вирішити в разі активного застосування європейських інструментів співпраці. Представники угорської сторони заповнили, що докладалимуть усіх зусиль для посилення інтеграції, транскордонної співпраці з регіонами сусідніх країн, зокрема – України. Загальними зборами області Саболч-Сатмар-Берег вже подано на розгляд проект третього кола Програми транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2007-2013 за підтримки фондів Європейського інструменту сусідства і партнерства під назвою "Сталій розвиток прикордонних регіонів через ефективне використання Карпатського Євро регіону". Після схвалення Європейською Комісією та отримання відповідного фінансування реалізація проекту триватиме до липня 2015 року.

В умовах поширення глобалізації євро регіони і надалі залишатимуться основною формою транскордонного співробітництва. За висновками і рекомендаціями Ради Європи значення євро регіональних об'єднань тільки зростатиме, адже вони покликані протистояти глобалізаційним процесам, зменшуючи їх негативний вплив. Карпатський Євро регіон за 20 років став повноправним суб'єктом європейської транскордонної політики, дієвим партнером регіональних влад і громад. Міжрегіональна асоціація у повній мірі підтвердила своє призначення щодо єднання народів сусідніх держав не лише у питаннях політики та економіки, а й у новому розумінні життя, світу, позитивно впливаючи на процеси переорієнтації духовних цінностей, взаємовідносин, які склалися за десятиліття панування тоталітарних режимів у карпатських країнах.

За інф. прес-служби Закарпатської облради та Міжнародної асоціації "МАІРР".

КРАЇНИ ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ ЗАЦІКАВЛЕНІ У СПІВПРАЦІ ІЗ ЗАКАРПАТТЯМ

Офіційний візит представників зовнішньополітичних відомств чотирьох центральноєвропейських країн – Польщі, Чехії, Угорщини і Словаччини до Закарпаття тривав з 16 по 18 квітня.

Із активом області, представниками депутатського корпусу, державних органів, підприємницьких структур та об'єднань, у т.ч. членів Закарпатської ТПП, спілкувалися Генрік Літвін – Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні, Іван Почух – Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки в Україні, Мігаль Баєр – Надзвичайний і Повноважний Посол Угорщини в Україні, Марек Шафін – тимчасово повірений у справах Посольства Словачької Республіки в Україні, Ярослав Дрозд – Генеральний консул Республіки Польща у Львові, Маріан Орліковскі – консул Генерального консульства Республіки Польща у Львові, Давід Павліта – Генеральний консул Чеської Республіки у Львові, Йозеф Бачкаї – Генеральний консул Угорщини в Ужгороді, Іштван Тот – Генеральний консул Угорщини в Берегові, Янка Буріанова – Генеральний консул Словачької Республіки в Ужгороді та Любош Весели – консул Посольства Чеської Республіки в Україні.

З української сторони у зустрічах, що проходили в Закарпатській обласній раді та облдержадміністрації, брали участь голова ЗОДА Олександр Ледида, голова облради Іван Балага, їхні заступники, керівники обласних управлінь, голови постійних комісій

облради, Мукачівський, Хустський і Чопський міські голови, представники Закарпатської ТПП.

Нині Закарпаття, як цільовий регіон України, бере участь у чотирьох програмах сусідства – "Угорщина-Словаччина-Україна", "Польща-Україна-Білорусь", "Румунія-Україна" та КАДСІС. Протягом 2007–2013 років на теренах краю втілено понад 50 проектів за цими програмами.

На основі двосторонніх угод область успішно співпрацює з 11 регіонами країн Європи, в т.ч. з 7 регіонами кра-

ня угоди про асоціацію з ЄС, запевнив: "Наші чотири країни підтримують вас у цьому прагненні і цей крок буде для України доленосним".

Генрік Літвін, Посол Польщі в Україні, відзначив, що цього року Польща головуватиме у Вишеградській четвірці і планує й надалі підтримувати євроінтеграційні процеси України. Він запропонував Закарпаттю долучитися до нової міжнародної структури – Карпатської ініціативи, яка пропонує реалізувати нові туристичні проекти в Карпатському регіоні.

їн Вишеградської групи – Кошицьким і Пряшівським самоврядними краями Словаччини, областями Саболч-Сатмар-Берег, Гевеш і Боршод-Абауй-Землен Угорщини, краєм Височина Чехії та Підкарпатським воєводством Польщі.

Під час зустрічей в облраді та облдержадміністрації іноземні дипломати відзначали стабільність, результативність та високий якісний рівень співпраці прикордонних регіонів.

Зокрема, Посол Угорщини Мігаль Баєр наголосив, що Вишеградська група в рамках Євросоюзу виконує специфічну місію: "Ми є лобістами країн Східної Європи в їх прагненні долучитися до європейської спільноти. Щодо прикордонних територій, то ми зацікавлені в розвитку їх інфраструктури, розбудові пунктів пропуску та готові надати для конкретних проектів дешеві кредити".

Посол Чехії Іван Почух, зауваживши, що Україна нині за крок до підписан-

Представники дипломатичного корпусу, акредитовані в Україні, говорили також про перспективи відкриття додаткових консульств на території області. Йшлося і про розбудову контрольно-пропускних пунктів між Закарпаттям та сусідніми європейськими державами.

Завершальним етапом візиту дипломатів з країн Вишеградської групи до нашого краю стало урочисте відкриття Карпатського туристичного шляху – пішохідного маршруту завдовжки 334 км, який веде від українсько-словачького кордону до кордону з Румунією. Промаркували його відповідно до європейських стандартів у рамках реалізації проекту відновлення туристичного маркування на Закарпатті, що впродовж кількох років фінансово підтримувався урядом Чеської Республіки.

Тетяна Сергієнко,
співголова Закарпатського товариства чеської культури.

УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПОГЛИБЛЮЄТЬСЯ

Про це свідчать підписані 11 травня, під час традиційного Дня добросусідства, угоди. Участь у святі українсько-словацької дружби, що цього разу проводилося на території пункту пропуску Ужгород - Вишне Немецьке, взяла голова Закарпатської обласної адміністрації Олександр Левида, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Словаччині Олег Гаваші, Надзвичайний і Повноважний Посол Словаччини в Україні Павол Гамжик, голова Пряшівського самоврядного краю Петер Худік та голова Кошицького самоврядного краю Зденек Требула.

Офіційна частина, за звичаєм, відбувалася на очах у численних учасників свята - угоди про співпрацю регіональні керівники підписували на головній сцені. Свої підписи під програмою спільних дій між Закарпатською областю та Пряшівським краєм на період із травня 2013 до травня 2014 року поставили Олександр Левида та Петер Худік. Також очільник Закарпаття разом із Кошицьким головою Зденеком Требулею письмово підтвердили наміри продовжувати спів-

робітництво, підписавши спільний виконавчий протокол.

Такі заходи свідчать про дружні стосунки між Словаччиною та Україною. Підтвердженням цьому є, зокрема, розвиток української громади у Словаччині, спільна розбудова туристичних маршрутів. Ведуться перемовини про відкриття ще одного українсько-словацького пункту пропуску на Великоберезнянщині. Відрадно й те, що з року в рік Словаччина інвестує в Закарпаття все більше коштів, розповів журналістам голова ЗОДА Олександр Левида.

Своєю чергою, керівник Пряшівщини Петер Худік наголосив, що Закарпаття та Пряшівський край - не просто сусіди, а й давні партнери. Підписані угоди передбачають подальшу співпрацю громад прикордонних регіонів у соціально-економічній сфері. Вирішувати деякі питання допомагають і особисті дружні відносини між жителями та очільниками регіонів. А голова Кошицького краю Зденек Требула зауважив: хоча регіони і не мають безпосередніх кордонів, влада і громада

зацікавлені у розвитку співпраці у сфері культури та підприємництва.

Надзвичайний і Повноважний Посол Словаччини в Україні Павол Гамжик, відповідаючи на запитання журналістів про перспективи українсько-словацьких відносин, нагадав, що Словаччина завжди була помічником України насамперед у питанні європейської інтеграції. Багато зроблено і для лібералізації візового режиму - цього горіч кількість виданих українцям віз сягне ста тисяч. Словаччину, за підрахунками, відвідає близько трьохсот тисяч туристів із України. Можна впевнено говорити і про збільшення потоку словацьких інвестицій в українську економіку. Серед масштабних інвестиційних проектів - будівництво однієї з найбільших у Європі сонячних електростанцій на Херсонщині, де частка словацьких грошей сягає двохсот мільйонів євро.

Відтак для широкого загалу розпочалася цікавіша за офіційну частину - неформальна. Гостей свята розважали дитячі танцювальні колективи та фольклорні ансамблі обох країн. Проте головною святковою родзинкою, на думку учасників та організаторів, стало невимуслене спілкування за дегустацією найкращих страв української та словацької кухонь. Наприклад, учасники дійства з гірських Міжгірщини та Рахівщини пригощали всіх охочих бринзою і токаном, із низовинних Берегівщини та Виноградівщини частували бगरачем та вином. Цього дня територія українсько-словацького прикордоння нагадувала єдине наметове містечко, у якому панувала атмосфера дружби і єднання народів двох сусідніх держав.

За інф. прес-центру Закарпатської обласної адміністрації.

Бізнес-форум у Братиславі

SARIO

Slovak Investment and Trade Development Agency

Організований Словацьким агентством з інвестицій і розвитку торгівлі SARIO за сприяння Міністерства економіки та Міністерства закордонних справ і європейських питань Словаччини, Посольства України в Словацькій Республіці, Посольства Словаччини в Україні та Генерального консульства СР в Ужгороді, бізнес-форум відбувся 6 червня в готельному комплексі "SUZA" в Братиславі.

З української сторони у заході взя-

ли участь представники Посольства України в СР та 20-ти підприємств і бізнесових об'єднань з різних регіонів України. Словаччину представляли керівники і співробітники вищезазначених міністерств і дипломатичних відомств та 40 словацьких підприємців. Від Закарпатської торгово-промислової палати участь у бізнес-форумі брав представник ЗТІПП при ТПП України Роман Ковчар.

За узгодженою сторонами програмою відбулися профільні зустрічі представників українських ділових кіл із потенційними словацькими партнерами. Нашими учасниками проведено презентації економічного й інвестиційного потенціалу України та її регіонів, досягнуто ряд домовленостей щодо

окремих зустрічей з метою підписання відповідних двосторонніх угод чи контрактів. Зокрема вже узгоджено укладення угоди між Словацьким агентством з інвестицій і розвитку торгівлі SARIO та Херсонською обласною громадською організацією "Чорноморська бізнес ліга".

На бізнес-форумі також анонсовано наступну зустріч ділових людей України і Словаччини, яка має відбутися у вересні цього року в рамках засідання Міжурядової українсько-словацької комісії з питань економічного, промислового та науково-технічного співробітництва, обговорено організаційні питання щодо попереднього підбору й залучення учасників з обох сторін.

Інф. "ДВ" ЗТІПП.

Національний інститут стратегічних досліджень та Регіональна філія НІСД в Ужгороді спільно з Дослідницьким центром Словацької асоціації зовнішньої політики, Українським незалежним центром політичних досліджень та Закарпатською обласною держадміністрацією за підтримки Словацького агентства міжнародного розвитку і Міжнародного Вишеградського фонду 10 квітня провели в Ужгороді друге сесійне засідання робочої групи "Культурний та соціальний виміри євроінтеграційної стратегії України" згідно з проектом "Національний Конвент України щодо ЄС".

Унікальним за своєю структурою проектом, реалізація якого здійснюється під патронатом Адміністрації Президента та Міністерства закордонних справ України, започатковано проведення тематично структурованих дебатів між представниками органів влади, політиками, експертами та широкою громадськістю щодо шляхів реалізації євроінтеграційної стратегії України в різних вимірах. Практичним результатом реалізації проекту є підготовка рекомендацій із перспектив розвитку відносин між Україною та ЄС.

Цього разу засідання було присвячене розгляду питань інноваційного підходу до стратегії регіонального розвитку, розбудови креативної економіки й формування кластеру креативних індустрій у країнах ЄС та Україні.

До робочої групи були запрошені українські та закордонні експерти з європейської інтеграції і регіонального розвитку, представники акредитованих на території Закарпатської області дипломатичних установ, обласних державних відомчих управлінь, бізнесових структур, громадського сектору, навчальних і наукових установ, регіональних осередків спілок композиторів, художників, письменників, архітекторів. Закарпатську торгово-промислову палату на засіданні представляв президент ЗТПП Отто Ковчар.

Із промова виступили Світлана Мітряєва (директор РФ НІСД в Ужгороді), Володимир Приходько (заступник голови Закарпатської ОДА), Янка Буріанова (Генеральний консул Словаччини в Ужгороді), Світлана Свищева (консул України в Пряшеві), Світлана Король (секретар Ужгородської міськради), Ярослав Жаліло (перший заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень).

У своєму виступі Світлана Мітряєва зокрема зазначила, що в умовах посилення соціально-економічної диференціації регіонів, нестачі фінансових, виробничих та матеріальних ресурсів дедалі більшого значення для розвитку національної економіки набуває інноваційно-креативна складова. Цей напрям особливо актуалізується в умовах світової фінансової кризи, наслідки якої поставили питання про необхідність перегляду існуючих стратегічних напрямів розвитку національних економік та формування нових інноваційних моделей, які би поси-

Культурний та соціальний виміри євроінтеграційної стратегії України

лювали значимість креативного спрямування. Вона відмітила, що сьогоднішнє засідання започатковує в Закарпатській області суспільну дискусію щодо механізмів реалізації концепції розвитку креативних індустрій в умовах форсування модернізаційних процесів в Україні.

Від імені голови Закарпатської облдержадміністрації Олександра Ледида учасників заходу привітав Володимир Приходько. На теренах нашого краю засідання робочої групи в рамках Національного Конвенту України щодо ЄС проводиться вже вдруге, зауважив він. Перше засідання відбулося в квітні 2011-го і було присвячене питанням міжрегіонального співробітництва та кооперації прикордонних областей.

Янка Буріанова висловила вдячність організаторам за запрошення до участі в такому важливому заході, а також за можливість поділитися з українськими колегами досвідом входження Словаччини до Європейського Союзу.

Вітаючи учасників засідання від імені Надзвичайного і Повноваженого Посла України в Словацькій Республіці Олега Гаваші, Світлана Свищева підтвердила, що євроінтеграційний досвід Словаччини, яким вона щедро ділиться, є безцінним для нашої держави.

Світлана Король наголосила, що Ужгород іде назустріч креативним процесам сьогоднішнього дня для комфорту мешканців та гостей міста. Вже є цікаві напрацювання в цьому напрямі. Відповідно до низки рейтингів, обласний центр Закарпаття визнано одним із найбільш комфортних для проживання та культурно розвинених міст України.

Вітання від імені директора НІСД Андрія Єрмолаєва учасникам засідання передав Ярослав Жаліло. В Україні поступово розвивається сектор творчої економіки. Підтримка і розвиток таких ініціатив є одним із пріоритетів державної політики у більшості розвинених країн, які включають творчі індустрії до національного плану розвитку, наголосив він.

Із основними доповідями з висвітлення теми "Креативна економіка та формування кластеру креативних індустрій в ЄС" (модератор Оксана Мельни-

чук, радник директора НІСД) виступили співголова робочої групи Віктор Щербина (заступник директора з наукової роботи Інституту культурології Національної академії мистецтв України), Володимир Лупацій (радник директора НІСД), Міхал Гладкі (експерт проекту "Кошице - культурна столиця Європи"), Мелінда Варга (директор департаменту культури, туризму та спорту Муніципалітету міста Будапешт).

"XXI століття принесло із собою глобальні цифрові технології, що спричинили появу нової потужної галузі - креативної економіки, в основі якої лежить індивідуальна творча ініціатива, навички і талант, котрі сприяють продукуванню матеріальних і нематеріальних цінностей, створенню нових робочих місць шляхом виробництва та експлуатації інтелектуальної власності - творчого потенціалу окремої особистості і нації в цілому", - наголосила Оксана Мельничук, окреслюючи основні процеси формування креативної економіки в ЄС. Вона зазначила, що в своїх дослідженнях та рекомендаціях стосовно цього питання робоча група покладається на документ Європейської Комісії "Європа - 2020. Стратегія для розумного, стійкого та всеохоплюючого зростання", яка була прийнята в березні 2010 року і визначає цілі (зайнятність населення, дослідження та інновації, енергія та кліматичні зміни, виховання, боротьба з бідністю) розвитку ЄС до 2020 року та інструменти їх досягнення (нове економічне врядування, підтримане внутрішнім ринком, бюджет, торговельні відносини, зовнішня економічна політика, регламент та підтримка економічного і монетарного союзу). Особливого значення для сталого розвитку України набувають сьогодні рекомендації ООН, сформульовані в "Декларації цілей тисячоліття" та доповіді "Культура і розвиток".

Володимир Лупацій висвітлив питання "Креативна економіка та регіональний розвиток в ЄС та Україні", Міхал Гладкі розповів про проект "Кошице - культурна столиця Європи 2013 року", а Мелінда Варга - про проект "Будапешт - місто культурних та креативних індустрій".

Тему "Перспективи розвитку креативних індустрій в Україні" (модератор Володимир Лупацій - радник директора НІСД) у доповідях висвітлювали Володимир Приходько (заступник голови ЗОДА), Кирило Стеценко (завідувач кафедри менеджменту шоу-бізнесу Київського національного університету культури і мистецтв), Ольга Травніна (начальник відділу інвестицій, інновацій та розвитку виконкому Ужгородської міськради), Тарас Возняк (культуролог, редактор часопису "І"), Оксана Мельничук (радник директора НІСД).

Об'єктивна необхідність застосування інноваційного підходу до формування стратегії регіонального розвитку в Україні актуалізує сьогоднішнє засідання, наголосив Володимир Приходько. Низка країн світу, зокрема й наші сусіди, мають у питаннях, винесених на обговорення, певний позитивний досвід. Започат-

кований обмін досвідом та інформацією дозволить у подальшому розробити стратегії регіонального розвитку на основі інноваційного підходу. Креативна економіка будується тими, хто використовує увагу, творчу енергію та знання для створення нових цінностей. Сьогодні цілі міста і громади є центрами креативності та інновацій. Таким чином формуються цілі кластери креативних індустрій, які по суті є спільним, специфічним, відкритим і творчим середовищем для комунікації і співпраці, що сприяє виробництву якісно нового продукту. Відповідно, успіх часто залежить від використання синтезу творчості, підприємництва й технологічних інновацій. Закарпаття в цьому контексті має достатній потенціал, запевнив він.

Кирило Стеценко зупинився на проблематиці культурних індустрій в Україні, їх обліку та класифікації. Він зазначив, що поняття "культурні індустрії" є синонімічним або близьким до термінів "креативні індустрії", "творчі індустрії". До традиційних у другій половині ХХ ст. книговидавничої справи, газетно-журнального підприємництва, концертно-гастрольної діяльності, кіновиробництва, грального бізнесу та музичного рекордингу долучилися й більш молоді культурні індустрії - туризм, дизайн, мода, реклама, шоу-бізнес, відеоіндустрія, електронні мас-медіа, комп'ютерні ігри, а також оздоровчий, спортивний, освітній, інформаційний, комунікаційний та мультимедійний бізнес.

Ольга Травіна розповіла про міжнародні партнерські зв'язки обласного центру Закарпаття, окреслила ключові цілі Стратегії розвитку міста Ужгород до 2015 року (підвищення іміджу міста як привабливого обласного центру, поглиблення трансграничної та євро регіональної співпраці, розвиток сфери туризму на основі збереження історико-архітектурної спадщини). Серед іншого, вона зазначила, що в Україні з 2009 року запроваджено аналог європейської програми - "Культурна столиця України", проте на даному етапі він радше нагадує відзначення міст з високим рівнем культури, а не стимулює до розвитку креативної економіки.

На висвітлення досвіду розбудови культурних індустрій у Львівській області, зокрема в ресторанному бізнесі спрямував свою доповідь Тарас Возняк.

Оксана Мельничук звернула увагу присутніх на те, що за "жорсткими" факторами індексу Закарпатська область посідає 24 місце із 27 можливих в загальнонаціональному рейтингу Державної агенції інвестицій, тоді як "м'які" фактори піднімають область на 4 місце в рейтингу і виводять її у п'ятірку лідерів, що в свою чергу позиціонує область на 10 місце загального рейтингу. Так, за індексом "інноваційний потенціал" Закарпаття посідає лише 21, а за індексом "діловий оптимізм" 3 місце. Вона зазначила, що продумана соціокультурна політика, інтегрована в загальну політику регіонального розвитку, здатна значно поліпшити інвестиційну привабливість області та залучити додаткові ресурси на її розвиток.

У дискусії взяли участь експерти: Юлія Тищенко (директор Українського незалежного центру політичних досліджень), Юрій Глеба (начальник управління культури Закарпатської ОЛА), Олексій Кіндрат (депутат Ужгородської міськради), Борис Кузьма (голова Закарпатського осередку Спілки художників України) та ін.

За результатами другого сесійного засідання робочої групи "Культурний та соціальний виміри євроінтеграційної стратегії України" будуть вироблені відповідні рекомендації для органів державної влади та місцевого самоврядування.

За інф. Регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень в м. Ужгороді.

Бізнесові кола Фінляндії проявляють великий інтерес до розвитку інвестиційних відносин із Закарпаттям

У рамках робочого візиту Надзвичайного і Повноважного Посла Фінляндії в Україні Ар'ї Макконен до нашого краю Закарпатська торгово-промислова палата 22 травня організувала зустріч місцевих підприємців із представниками фінських компаній, у тому числі тих, що вже працюють на теренах нашої держави. Безпосередня участь у заході глави фінського диппредставництва ще раз підтвердила неабияку зацікавленість фінів у налагодженні торговельно-економічних, інноваційно-інвестиційних відносин саме на регіональному рівні.

Вітаючи ділове зібрання, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар торкнувся актуальних питань двосторонніх взаємин, включаючи перспективи реалізації в області найбільш ефективних інвестиційних проектів. Він також висловив сподівання, що бізнес-зустріч стане початком тривалих і плідних відносин між закарпатськими й фінськими підприємцями.

Пані Ар'я Макконен зазначила, що останнім часом торгово-економічна взаємодія компаній Фінляндії і України активізувалася. Попри те, що світова економічна криза продовжує тримати в напрузі всю Європу, фінські інвестори проявляють інтерес до низки економічних пріоритетів і напрямів, що розвиваються в Україні, підкреслила вона.

Сьогодні зовнішня торгівля товарами Закарпаття з Фінляндією характеризується імпортними поставками скла і виробів з нього на суму 15,7 тис. дол. США та паперу й картону на суму 8,2 тис. дол. США. Прямий експорт закарпатських товарів до цієї країни, на жаль, відсутній. Водночас, СІП "Фішер-Мукачево" через свої представництва постачає спортивне спорядження для збірної Фінляндії з хокею, біатлону та інших зимових видів спорту. Крім того, на підприємствах Закарпаття на давальницьких умовах виконуються контракти для фінської компанії "Nokia" - одного зі світових лідерів з виробництва мобільних телефонів. Загалом за рівнем інвестицій в економіку краю Фінляндія серед інших країн займає 31 місце - 0,7 млн. дол. США.

Після презентації області в економічному та інвестиційному ракурсі, з якою виступив начальник управління інвестиційної діяльності та зовнішньоекономічних зв'язків Закарпатської облдержадміністрації Василь Цап, а також представлення керівником фінської бізнес-делегатції, головою представництва компанії "Orion Pharma" в Україні Віктором Пушкарьовим зовнішньоекономічного та інвестиційного потенціалу фінських компаній, учасники мали змогу обговорити конкретні бізнес-плани та інвестиційні проекти, провести переговори щодо виробничо-торговельної кооперації.

Наш край приємно вразив фінських гостей мальовничою природою, великими туристично-рекреаційними можливостями. Саме в галузі туризму вони, у першу чергу, бачать перспективи співпраці із закарпатцями. Йшлося на зустрічі і про взаємодію у сфері охорони здоров'я, фармацевтичній галузі, комунальному господарстві, лісовій та деревообробній промисловості.

Юрій Чейпеш, "ДВ" ЗТПП.

ЄВРОПА СТАЄ БЛИЖЧОЮ

Проблеми, які нерідко виникають в українських громадян під час візових процедур і загалом значно звужують їхні можливості вільно подорожувати Європою, зумовлюють стабільно високий суспільний інтерес до будь-яких новацій у візовій політиці та практиці видачі шенгенських віз країнами-членами Євросоюзу.

Низка категорій громадян України може відчувати полегшення в процесі отримання віз уже з 1 липня цього року. Рада міністрів ЄС 13 травня схвалила ратифікацію оновленої Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз. Угода була ратифікована Верховною радою 22 березня і підписана Президентом України 8 квітня.

Роз'ясненню нововведень в оформленні віз за спрощеною системою була присвячена прес-конференція під назвою "Європа стає ближчою", що відбулася 29 травня в Закарпатській облдержадміністрації. З журналістами спілкувалися директор Регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень в м. Ужгороді Світлана Мітряєва, Генеральний консул Словацької Республіки в м. Ужгороді Янка Буріанова та Генеральний консул Угорщини в м. Ужгороді Йозеф Бачкаї.

Досягнена позитивна динаміка у візовому питанні стала можливою, в тому числі, завдяки активній громадській позиції, яка суттєво доповнює зусилля дипломатів, експертів та представників органів влади, відзначила на прес-конференції Світлана Мітряєва. Угода між Україною та ЄС, спрямована на вдосконалення існуючих процедур видачі віз, сприятиме поглибленню міжлюдських контактів, наближенню до ключової мети – запровадження Європейським Співтовариством безвізового режиму для громадян України.

Угодою розширюються категорії громадян, які мають право на спрощене оформлення безкоштовних і багаторазових віз, вдосконалюється порядок їх оформлення для представників мас-медіа, визначаються чіткі терміни дії багаторазових віз, вводиться безвізовий режим поїздок для власників біометричних паспортів.

Перешкодою в оперативному оформленні візи в окремих випадках є необізнаність громадян щодо необхідних документів, перелік яких розміщено на сайті консульства. У випадку, коли від заявника затребують інші нерегламентовані документи, довідки, він має повне право вимагати обґрунтування необхідності їх подання, наголосив Йозеф Бачкаї.

Янка Буріанова, у свою чергу, нагадала присутнім, що дуже важливим фактором при отриманні шенгенської візи є здійснення першого візду на територію саме тієї країни, яка видала візу. Якщо документи оформлені для певної мети, наприклад для участі у конкретному заході, то слід дотримуватися відповідних умов. Адже нецільове використання службових віз, фік-

тивність документів щодо мети візиту може стати серйозною перешкодою в оформленні наступних віз.

Що стосується власне самих візових нововведень, то з 1 липня на додаток до 14 категорій, уже передбачених чинною Угодою між Україною та ЄС, пільгами та перевагами зможуть скористатися ще 9 категорій громадян України.

Так, візи у спрощеному порядку оформлятимуться:

воядіям, які здійснюють перевезення на територію держав-членів ЄС автотранспортними засобами, зареєстрованими в Україні (на підставі письмового запиту від національної асоціації перевізників України для здійснення міжнародного автомобільного транспортування із зазначенням мети, тривалості, пунктів призначення й періодичності поїздок);

журналістам та членам технічного персоналу, які їх супроводжуватимуть з метою виконання службових обов'язків (на підставі свідоцтва чи іншого документа, виданого професійною організацією або роботодавцем заявника, який засвідчує, що відповідна особа – журналіст, метою поїздки якого є виконання професійних обов'язків, а також, що відповідна особа – член технічного персоналу, який супроводжує журналіста);

учасникам офіційних програм обміну, організованих містами-побратимами, іншими муніципальними одиницями (на підставі письмового запиту голови адміністрації (мера) міста чи іншої муніципальної одиниці);

близьким родичам (один з подружжя, діти (у т.ч. усиновлені), батьки (у т.ч. опікуни), які відвідують громадян України, що мають дійсний дозвіл на проживання на території держав-членів ЄС, або громадян, які проживають на території держави-члена ЄС, громадянами якої вони є (на підставі письмового запрошення приймаючої особи);

особам, які подорожують із метою лікування, супроводжуючим їх особам (на підставі офіційного документа медичного закладу, який підтверджує необхідність медичного нагляду та супроводу особи, а також підтвердження достатніх фінансових ресурсів для оплати лікування);

представникам громадських організацій, які подорожують з метою освітньої підготовки, участі в семінарах, конференціях, у т.ч. в рамках програм обміну (на підставі письмового запиту приймаючої організації, підтвердження, що особа є представником громадської організації, та довідки з відповідного реєстру про заснування такої організації, виданій органом державної влади згідно з національним законодавством);

особам, які беруть участь у міжнародних виставках, конференціях, симпозиумах, семінарах або подібних заходах, що проводяться на території держав-членів ЄС (на підставі письмового запиту приймаючої організації, що підтверджує участь відповідної особи у заході);

представникам релігійних громад (на підставі письмового запиту релігійної громади, зареєстрованої в Україні, із зазначенням мети, тривалості та періодичності поїздок);

учасникам офіційних програм ЄС з прикордонного співробітництва, таких як Інструмент Європейського Сусідства та Партнерства (на підставі письмового запиту приймаючої організації).

Змінами до Угоди між Україною та ЄС також передбачається:

визначення чітких термінів дії багаторазових віз (на 1 рік та на 5 років замість, відповідно, до 1 року, до 5 років);

скасування підвищених зборів за оформлення віз у прискореному порядку всім категоріям громадян, на яких поширюється Угода (70 євро);

можливість термінового оформлення візи (протягом 3 діб) особам, які проживають на значній відстані від місця подачі клопотання (за умов сплати візового збору в подвійному розмірі);

врегулювання діяльності посередників та обмеження вартості їхніх послуг (до 30 євро).

надання права всім громадянам подавати візові клопотання до посольств та консульств держав-членів ЄС без залучення посередників (візових агенцій);

удосконалення порядку оформлення віз для представників засобів масової інформації (додано членів технічного персоналу, які їх супроводжують);

запровадження безвізового режиму для осіб, які користуються біометричними службовими паспортами України.

Також важливо, що завдяки наполяганням української сторони в тексті оновленої Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз відображено рішення Варшавського саміту Східного Партнерства щодо можливості запровадження безвізового режиму для громадян України після виконання відповідних технічних умов.

Міжнародна бізнес-зустріч та виставка угорських компаній в Ужгороді

Основні тематичні розділи бізнес-зустрічі, яку 22-23 травня провела Закарпатська торгово-промислова палата, включали машинобудування і металообробку, вироби з металу й металеві конструкції, сучасні технології у металообробній галузі, обладнання й інструменти, реалізацію металовиробів, заготовку металообробку.

Міжнародний захід об'єднав представників підприємств-виробників, торгово-посередницьких організацій з України, Угорщини, Словаччини, Австрії.

У роботі форуму брали участь консул Генконсульства Угорщини в Ужгороді Фодор Жолт, перший секретар Генконсульства Словаччини в Ужгороді Александер Шкурла, керівник Австрійського торгового офісу у Львові Надія Богатиренко, президент Угорсько-української торгової палати Берталан Сентпетері та її гендиректор Дьордь Кота, президент ТПП області Золо (Угорщина) Ференц Моззок, начальник Управління інвестиційної діяльності та зовнішньоекономічних зв'язків Закарпатської ОДА Василь Цап, директор ДП "Закарпатський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації" Василь Піняшко.

Виступаючі підкреслювали важливе значення і позитивну роль ділового заходу не лише для розвитку конкретної галузі, а й для промисловості в цілому, позаяк його проведення дає новий імпульс для подальшої плідної взаємодії між ключовими професіоналами галузі й ринку - як українськими, так і зарубіжними.

Двосторонні переговори учасників бізнес-зустрічі проходили за традиційною програмою. Конструктивний потенціал діалогу підвищила усталена практика попереднього підбору потенційних партнерів з української сторони.

В урочистій обстановці відбулося підписання угоди про співпрацю Закарпатської ТПП з регіональною ТПП області Золо з Угорщини.

Президент ЗТПП Отто Ковчар також привітав члена Ради ЗТПП Василя Бережанського із заслуженою відзнакою: закарпатську страхову компанію

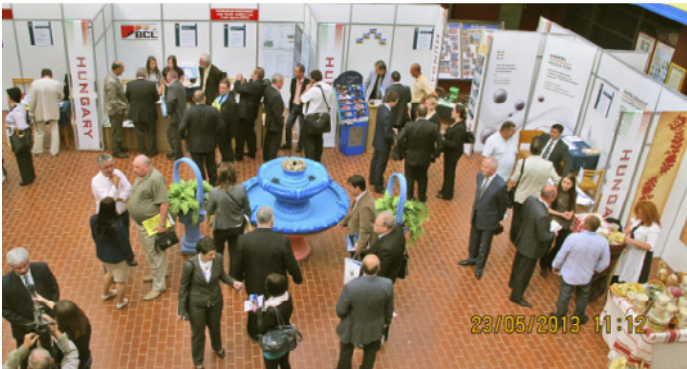
"Поліс-Центр", яку він очолює, за міжнародним економічним рейтингом "Ліга Кращик" визнано "Підприємством року - 2012" як найбільш динамічного страховика Західного регіону України.

Паралельно з експозиційними стендами учасників, що завжди супроводжують "Міжнародні контактні дні", 23-24 травня в ужгородському спорткомплексі "Юність" було розгорнуто виставку угорських компаній, організовану Закарпатською ТПП та Угорсько-українською торговою палатою за підтримки Генконсульства Угорщини в Ужгороді. Таке ефективне поєднання виставкового заходу із безпосереднім спілкуванням господарюючих суб'єктів давно ввійшло в практику роботи Палати. Серед експонатів, що демонстрували в Ужгороді свій виробничо-торговельний потенціал, були й такі, для яких виставковий захід став першим проявом зацікавленості українським ринком.

Завоювати авторитет у потенційних українських покупців мали намір угорські виробники меблевих виробів, дитячого взуття, сільгосптехніки й устаткування, пакувальних матеріалів для промисловості та сільського господарства, інструментів для будівельних робіт, промислових і побутових мийних засобів і косметичних товарів, засобів для догляду за автотранспортом, устаткування для проведення різноманітних масових заходів та ін. Широко були представлені на виставці підприємства машинобудівної, деревообробної промисловостей, аграрного сектору. Демонстрували "смачні" експонати й харчовики - виробники консервованої, квашеної продукції, спецій тощо.

По завершенні основних заходів делегація ТПП області Золо на чолі з її президентом Ференцем Моззком побувала в Закарпатській ТПП. Отто Ковчар розповів угорським гостям про роботу Палати як складової цілісної системи ТПП України, про її напрацювання з реалізації міжпалатівських програм і проєктів, зокрема в Карпатському регіоні, покликаних сприяти розвитку господарської діяльності суб'єктів малого й середнього бізнесу.

Ольга Ян, "ДВ" ЗТПП.

Ділові форуми в рамках співпраці торгово-промислових палат Карпатського регіону

Багаторічна співпраця Закарпатської ТПП зі спорідненими зарубіжними організаціями, підкріплена понад 50-ма діючими угодами, сприяє розвитку торгово-економічних взаємин на міжрегіональному рівні, найкращим проявом яких є реалізація спільних програм вдосконалення господарської діяльності суб'єктів малого й середнього бізнесу. Важливе місце у цьому напрямі займає взаємодія з торгово-промисловими палатами Карпатського регіону, яка не просто активізує палатівську діяльність на міжнародному рівні, а й позитивно впливає на процеси розвитку транскордонного співробітництва України, Угорщини, Румунії, Словаччини та Польщі.

На підставі угоди про співпрацю між ТПП Карпатського регіону в першому півріччі цього року були організовані й проведені спільні міжнародні ділові заходи. Зокрема представники вітчизняних підприємств-виробників не тільки Закарпаття, а й інших областей України, у складі палатівської делегації в січні брали участь у ХХХ міжнародній сільськогосподарській

виставці "Agro+Mashexpo" в Будапешті (Угорщина), у березні - в угорсько-українській бізнес-зустрічі у Ніредьгазі (Угорщина), у травні - в міжнародній конференції та форумі представників ділових кіл країн Карпатського регіону в Мішкольці, угорсько-українській бізнес-зустрічі в Будапешті (Угорщина), у червні - в словацько-українському бізнес-форумі у Братиславі (Словаччина).

Українські учасники мали нагоду презентувати свою продукцію та послуги, провести переговори з потенційними зарубіжними партнерами щодо здійснення експортно-імпорتنних операцій, налагодження спільного виробництва, реалізації бізнес-планів та інвестиційних проєктів.

Серед запланованих на друге півріччя заходів - поїздки підприємців на ХХІІ міжнародну сільськогосподарську виставку "Farmer Expo" у м. Дебрецен (18-20 серпня), міжнародну виставку пакувальної техніки "BudaTransPack" у м. Будапешт (1-3 жовтня).

Урочистості проходили 9 квітня у великій залі Закарпатської облдержадміністрації. Переможців обласного етапу Всеукраїнського рейтингу "Сумлінні платники податків" вітали голова ЗОДА Олександр Левида, перший заступник голови облради Володимир Закурений, начальник Головного управління Міндоходів у Закарпатській області Василь Іванчо, голова Ради Територіального відділення Асоціації платників податків України в Закарпатській області Марта Волощук.

Відкриваючи церемонію нагородження, Олександр Левида відзначив: без бізнесу, який сумлінно виконує свій громадянський і конституційний обов'язок неможливе успішне функціонування держави. А Василь Іванчо висловив упевненість, що для полегшення життя підприємців у державі й надалі триватимуть відповідні реформи, і в роботі податкової служби зокрема. Наразі робиться все можливе для зменшення кількості перевірок та налагодження партнерської співпраці органів Міндоходів із бізнесом.

Рейтинг "Сумлінні платники податків", запроваджений Всеукраїнською громадською організацією "Асоціація платників податків України", проводиться вже втретє. Цього року номінантами у різних галузях економіки стали 75 претендентів, із яких перемогу в обласному етапі вибороли 17.

Комісія оцінювала повноту та своєчас-

СУМЛІННІ ПЛАТНИКИ ПОДАТКІВ ОТРИМАЛИ НАГОРОДИ

ність сплати податків і зборів, податкову дисципліну, середню заробітну плату на підприємстві, кількість робочих місць, соціальні програми та благодійні акції, суму сплачених податків за останній бюджетний рік.

Рейтингом було передбачено 10 номінацій у різних сферах діяльності, а переможці поділені за категоріями: великі, середні і малі суб'єкти господарювання – юридичні особи.

У категорії "великі підприємства" в номінації "харчова промисловість" переможцем стало орендне підприємство "Ужгородський коньячний завод", а в номінації "сфера торгівлі та послуг" – ПАТ "Закарпаттяобленерго".

Сумлінними платниками у категорії "середні підприємства" визначено:

ТОВ "ТЕК Західтранссервіс" – номінація "сфера транспорту і зв'язку";

ДП "Закарпатський центр стандартизації, метрології та сертифікації" – "сфера торгівлі та послуг";

ТОВ "Ортекс ЛТД" – "медична галузь";

ТОВ "Едельвейс-Лего" – "легка промисловість";

ТОВ "Ньюко Берегово" – "важка промисловість";

ТОВ "Електробуд" – "будівництво";

ДП "Рахівське ЛДГ" – "аграрна галузь";

ТОВ "Плосківський завод мінеральних вод" – "харчова промисловість".

У категорії "малі підприємства" переможцями стали:

ТОВ "Прогрес-С" – у галузі "харчова промисловість";

СП "Керамнадра" – "важка промисловість";

ТОВ "Кружик Україна" – "будівництво";

ТОВ "Майр-Хольцварен-Тересва" – "легка промисловість";

ПП "Астра-Діа" – "медична галузь";

ТОВ "Рабалукс" – "сфера торгівлі та послуг";

ТОВ "Тиса-Транс" – "сфера транспорту і зв'язку".

Крім того, за вагомий внесок у наповнення державного та місцевих бюджетів грамоти облдержадміністрації отримали 11 платників податків:

ПАТ "Закарпаттяобленерго";

УМГ "Прикарпаттрансгаз";

ДП "Санаторій "Сонячне Закарпаття";

ПАТ "Закарпатгаз";

СП ТОВ "Дюті Фрі Трейдинг";

ПАТ "Берегівський радіозавод";

ТОВ "Фішер-Мукачево";

СП "Айсберг ЛТД";

ТОВ "Латуж";

ТОВ "Джейбіл Сьоркіт Юкрейн Лімітед";

ТОВ "ВЕТ Аутомотив Україне".

Переможці обласного етапу рейтингу мали змогу поборотися за статус найсумлінніших платників податків уже на загальнодержавному рівні. Зокрема, закарпатські підприємства – "Ужгородський коньячний завод" та "Прогрес-С" перемогли у номінації "Сумлінний платник податків у галузі харчової промисловості" у категорії відповідно "великі підприємства" та "малі підприємства". Церемонія нагородження, організована і проведена Асоціацією платників податків України, відбулася 23 травня у Києві.

Інф. відділу взаємодії із ЗМІ та громадськістю
Головного управління Міністерства доходів і зборів
у Закарпатській області.

ПРО ЕКОНОМІЮ, ЕКОНОМІКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗРОСТАННЯ ЧИ ЗАНЕПАДУ

СВІТОВА ЕКОНОМІКА: КУРС НА ЕКОНОМІЮ

Кінця світу, як передікали, не сталося, натомість ми благополучно вступили в 2013 рік. Та чи справдяться наші очікування щодо позитивних зрушень цього року, чи не виявиться він ще одним роком утрачених можливостей і програних партій?

Що він не стане доленосним для світової економіки, експерти майже не сумніваються. Адже континенти продовжують тримати в напрузі світова економічна криза, що, спалахнувши у 2008-му, перетворилася в уповільнену й тривалу хворобу практично всієї світової економіки. Ті, які мали б приймати рішення, – бояться відповідальності. Тому нам знову судилося стати свідками нескінченних обговорень аналітиків і порятунків національних економік в останню хвилину на тлі падаючих рейтингів банків та навіть цілих держав.

Погіршення перспектив економіки світу передікали й торік, проте прогнози були більш оптимістичними. Наразі ж говорять про занепад споживчого ринку Америки, а за нею Західної Європи, що призведе до погіршення економічного становища Японії і Китаю, для яких захід є основним ринком збуту. Не варто очікувати на масштабні стимули з боку Китаю, що в 2009 році став драйвером відновлення попиту й цін на сировину. Стан його економіки, перегрівання від буму кредитування, у поєднанні з європейською борговою кризою та тривалим відновленням у США може серйозно погіршити прогноз. Європейські ж дисбаланси продовжать повільно коригуватися, і економіка зони євро перебуватиме у рецесії.

Утішного мало. Світ вимушено "затягує паски", і проблема економії, а точніше – де економіти – перетворюється на головну. Саме навколо неї точаться нині суперечки фахівців стосовно майбутнього світової економіки.

І справді, 2012 рік показав: іноді влада готова йти на економію, щоправда, за рахунок простих громадян. Європа активно урізала бюджети на соціальні потреби, на що сотні тисяч європейців реагували маніфестаціями та демонстраціями. Проте подолати бюджетний дефіцит так і не вдалося за простої причини – заощаджувати, виявляється, повинні всі. Як зауважує директор департаменту стратегічного аналізу російської аудиторської компанії Фінансові і бухгалтерські консультанти (ФБК) Ігор Ніколаєв, європейським чиновникам теж настав час економити. "Заощаджувати можна й потрібно. Проте бюрократії в усьому світі властивий такий стан речей, що витрати на її утримання лише зростають. Процес узгодження відповідних рішень щодо зменшення видатків на утримання адміністративного апарату тривалий і проходить дуже складно".

Тим часом політика бюджетних скорочень давно піддавалася критиці і з боку громадськості, і з боку багатьох міжнародних експертів. Представники академічної спільноти виступили проти дослідження, що стало науковим обґрунтуванням стиснення бюджетів. Економісти з Массачусетського університету в Амхерсті – Томас Херидон, Майкл Еш і Роберт Поллін – у нещодавно опублікованій роботі довели, що країни з великим державним боргом показують "помірне зниження темпів зростання", а не "стагнацію або падіння", як стверджували автори знаменитого "Зростання в період боргу" Кармен Рейнхарт і Кеннет Рогофф з Гарвардського університету.

Професор економіки Вищого інституту міжнародних досліджень у Женеві Чарльз Віплош наводить приклад периферійних країн єврозони, що активно ведуть політику суворой бюджетної економії, і через це їхні економіки не зростають, вони в рецесії. ВВП цих країн день за днем продовжує падати. А зі зниженням економічної активності знижуються і доходи від податків, стан дефіциту не поліпшується, а борги зростають".

Глава Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу вважає, що стратегія бюджетних скорочень вичерпала ліміт політичної та громадської підтримки. Його думку підтверджує різке зростання боргу, незважаючи на скорочення витрат в єврозоні. Економіка Європейського Союзу падає вже шість

кварталів поспіль. Жорстка економія призвела до скорочення витрат домогосподарств і підприємств, рівень безробіття зріс до рекордних 12%, безробіття серед молоді – 23,5% (5,7 млн. осіб, з них 3,6 млн. у країнах, що входять у зону євро).

З боку Міжнародного валютного фонду (МВФ) звучать заяви, що Євросоюзу необхідно послабити вимоги бюджетної економії. Декілька держав за межами ЄС виступають з аналогічними закликами, хвилюючись, що "затягування пасків" у Європі негативно позначається на темпах зростання світової економіки і може зрештою поставити хрест на її відновленні після кризи.

Наразі Європейський Союз готовий відступити від політики жорсткої бюджетної економії. Єврокомісія закряє очі на дефіцитні бюджети Франції, Іспанії та Нідерландів, а також позбавить Італію бюджетного моніторингу.

Відтак, незважаючи на активні дії Європейського центрального банку (ЄЦБ) і участь міжнародних кредиторів у програмах фінансової допомоги для периферійних країн (до яких навесні присєднався Кіпр), картина в Євросоюзі залишається невтішною. Це помітно знижує інвестиційну привабливість європейських активів, що стимулює падіння курсу євро і підтримує американський долар.

Що стосується економіки США, то на європейському фоні ситуація тут виглядає краще. Дані з ринку праці також схиляють інвесторів до американських активів, тим більше, що й тамтешній фондовий ринок наблизився до своїх історичних піків. І хоча рівень безробіття в США залишається вище 7% і поки не дає Федеральному резерву достатніх підстав для перегляду своєї монетарної політики, позитивна динаміка відчутна. Це вкотре свідчить на користь більшої привабливості долара перед єдиною європейською валютою. Багато експертів вважають, що негативна тенденція по курсу єдиної валюти збережеться. Втім, експерти попереджають: надмірно покладатися навіть на дуже авторитетні прогнози за валютним курсом все ж не варто – надто часто вони не збігаються з дійсністю.

Повертаючись до економії, слід зауважити, що в США специфіка дещо інша. Нині про зростаючий борг Америки відомо всім. Однак тут є свої нюанси. Тобто, поки приватний сектор намагався викарабкатися, державний спокійно зводив усі його зусилля нанівець. І якщо з початку кризи 2008-го приватний сектор без особливих втрат до економії прийшов – підприємства знизили борги на 67%, то держсектор за цей же період борги наростив більш ніж на половину.

Фахівці переконані: об'єктивно кризові процеси в США все-таки йдуть. І вони себе проявлять. Американці поступово виходитимуть на специфічний інфляційно-дефляційний стан, який не піде на користь ні економіці в цілому, ні кожному зокрема. Тим більше, що в результаті нездоланих політичних суперечностей у країні вже почалося скорочення державних видатків – автоматичний секвестр бюджету, якого так побоювалися економісти. В результаті бюджетні витрати за незахищеними статтями (захищеними в США є соціальні видатки на медицину та соціалізм) будуть

знижені в 2013 році на 5,6%, в порівнянні з 2012-им. Близько половини скорочення припадає на військові витрати. За оцінками як міжнародних (МВФ), так і внутрішньоамериканських (управління Конгресу щодо бюджету) організацій, зростання економіки США цьогогоріч зменшиться в результаті секвестру приблизно на чверть – 1,5% проти 2% за відсутності скорочення державних видатків. Якщо й цього виявиться замало, секвестр торкнеться і захищених статей. Такий удар по економіці США не може не зачепити і решту світу. Адже серед великих розвинених держав Америка єдина демонструвала більш-менш пристойні темпи зростання. У Великобританії, Японії та країнах Єврозони ситуація була і залишається значно важчою.

Разом з тим, слід пам'ятати: саме розвинені держави досі є основним джерелом зростання для світової економіки, незважаючи на значно вищі темпи в країнах, що розвиваються. Розвинені держави забезпечують країнам, що розвиваються, величезний ринок збуту, від якого останні сильно залежать. Наприклад, США – головний торговий партнер Китаю, зростання економіки якого становить більшу частину зростання економік усіх країн, що розвиваються.

Міжнародні організації, такі як МВФ і Світовий банк, уже заявили, що секвестр американського бюджету негативно позначиться на світовій економіці, а їх власні прогнози зростання на 2013 рік доведеться переглянути у бік зниження.

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ – 2013: ПАДІННЯ ЧИ ЗРОСТАННЯ?

Падіння економік у Європі й туманні перспективи зростання світових важковаговиків – США та Китаю не додають оптимізму щодо майбутнього вітчизняної економіки, основні макроекономічні параметри розвитку якої у 2013 році визначаються саме станом світової економіки, а також внутрішнім інституціональним середовищем і бізнес-кліматом, бюджетною політикою уряду та грошово-кредитною політикою Нацбанку.

І коли експерти констатують, що 2012 рік минув під знаком кризи ліквідності, витискання владою з бізнесу по-максимуму (для фінансування передвиборчих покращень), погіршення платіжного балансу, безперспективної боротьби Нацбанку з дорогим долларом тощо, то це аж ніяк не означає, що чимало з цього не супроводжуватиме рік 2013-й.

Торік в Україні не сталося системного обвалу гривні, промислового виробництва. Хоча цього вдалося уникнути за одночасного наростання глибинних диспропорцій практично в усіх галузях економіки. Нині ж ресурс стримування кризових тенденцій адміністративними методами практично вичерпано.

Як заявляють аналітики, економічна ситуація в нашій державі погіршується через те, що введення антикризових заходів – зменшення дефіциту державного бюджету, запровадження гнучкого валютного курсу та проведення структурних реформ – загальмоване. Вони впевнені: якщо найближчим часом не відбудеться поживлення економіки, то ми не матимемо навіть 1% зростання валового внутрішнього продукту (ВВП). Недарма Світовий банк змінив у бік погіршення очікування зростання ВВП України у нинішньому році з 3,5% до 1%.

Старший економіст представництва Світового банку в Україні, Білорусі та Молдові Руслан Піонтковський пояснює: "Через неоднозначну внутрішню економічну політику та негативний вплив зовнішніх чинників в Україні скоротився інвестиційний попит. Іншим важливим фактором, який вплинув на від'ємні показники зростання економіки країни, стало падіння експорту. Це й спричинило нижчі цифри зростання українського ВВП, ніж очікувалося раніше".

Квітень став для України місяцем погіршення макроекономічних прогнозів. Український економічний огляд перспективи розвитку нашої економіки МВФ: у 2013-му темпи її зростання наблизяться до нульового рівня. Водночас МВФ понизив прогноз зростання споживчих цін у поточному році з 7,4% до 0,5%. За підсумками першого кварталу інфляція склала 0,1%, однак експерти очікують її поступового прискорення у другій половині року.

Вдруге за останні півроку погіршив прогнозні показники розвитку української економіки і Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). У його оновленому звіті регіональних економічних перспектив ідеться про те, що ВВП України зростатиме не на один відсоток, як прогнозувалося раніше, а складе лише 0,5%. "Минулий 2012 рік був втрачений. Структурні реформи не проводились. Країна переймалася лише передвиборчим процесом, – констатує провідний радник ЄБРР Антон Усов. Зрештою іноземні інвестори так і не дочекалися усунення бюрократичних перепон, послаблення податкового тиску та вирішення проблем на митниці. "Прямі іноземні інвестиції в Україну минулого року так і не прийшли. Із загального обсягу 96% інвестицій походили з Кіпру, тому через це у нас є певні перестороги", – заявляє аналітик.

Із оцінкою ЄБРР частково погоджуються вітчизняні експерти, деякі з них уже переглядають свої прогнози. "Поки що наш прогноз на цей рік оптимістичний – зростання на 1%. Однак такий прогноз ґрунтувався на очікуванні відновлення зовнішнього попиту, чого так і не сталося. Без нього, базуючись тільки на внутрішньому попиті, зростання ВВП буде в кращому випадку нульовим, а при поганому врожаї – негативним", – вважає аналітик агентства "Кредит-Рейтинг" Світлана Рекрут.

"Україна перебуває в рецесії. Без зниження кредитних ставок і більш гнучкого валютного курсу процес виходу економіки з кризи може затягнутися, тому спад може бути ще більшим – близько 1%", – прогнозує експерт Української аграрної асоціації Мар'ян Заблоцький. За словами Олександра Печерицина – провідного економіста блоку "Фінансові ринки" Креді Агріколь Банку, виходом із ситуації може стати прискорення інфляції, внаслідок чого зросте номінальний ВВП, однак "до цих пір Кабмін намагався уникати такого сценарію".

Незмінним, правда, залишився офіційний урядовий прогноз: приріст валового внутрішнього продукту до кінця року має скласти 2,5-3,4% (при інфляції 4,8-6,1%). Представники експертного та бізнесового середовища налаштовані не так оптимістично. Міністерство економічного розвитку і торгівлі в квітні озвучило новий прогноз перспектив розвитку української економіки, складений відповідно до звітів експертів державних інститутів, інвестиційних компаній, банківських установ та неурядових аналітичних центрів, – плюс 1,2% ВВП за підсумками 2013 року.

Імовірність збереження негативної динаміки нашої економіки, яка продовжує залишатися затиснутою адміністративними лещатами фіскальної та монетарної політики, передбачають й експерти Інституту еволюційної економіки. Згідно з їхніми прогнозами, "ВВП складе мінус 0,5%, промисловість 0% – плюс 2%, інфляція – близько 2%. Залишається високою ймовірність зростання числа банкрутств, агресивних злиттів і поглинань, скорочення інвестицій. Низька база для порівняння, викликана падінням ВВП й інших макропоказників у другій половині 2012 року, мож-

ливо, поліпшити прогноз у другій половині року нинішнього, але поки що спостерігаються складні наслідки неякісної політики центрального банку і фінансового міністерства у минулому, 2012-му.

Низький рівень цін, дефляція, високі процентні ставки, фіксований високий валютний курс, негативне сальдо за поточним рахунком, значна нерівномірність доходів, деіндустріалізація відіграють негативну роль для економіки України. Все це загрожує призвести до ослаблення її економічних і політичних позицій та навіть до деякої втрати економічного й політичного суверенітету. В умовах високої корупції і злочинства ефективні інвестиційні проекти, здатні витягнути економіку з кризи, неможливі. Ці негативні інститути соціального капіталу вже стають загрозою економічній і національній безпеці".

За консенсус-прогнозом журналу "Forbes" 12 експертів, серед яких – Ерік Найман, Олена Белан, Олексій Блінов, Віталій Варвищук, Дмитро Сологуб та ін., економіка України вийде з рецесії, що триває рік, уже в третьому кварталі – зростання ВВП досягне 0,8%. Одна з основних причин зростання – низька база порівняння. Торік у червні закінчилася підготовка до Євро-2012, і позбавлена держфінансування економіка за третій квартал 2012-го скоротилася на 1,3%. Саме тоді сильно "просіли" металургія та машинобудування, – твердить начальник аналітичного відділу Альфа-Банку (Україна) Олексій Блінов.

Урожай експерт називає ще однією ситуативною причиною для зростання. У третьому кварталі частка сільськогосподарства у ВВП країни може сягнути 15%, а зростання врожаю здатне додати 1–2 відсоткових пункти до динаміки економіки. Начальник відділу аналізу та досліджень Райффайзен Банку Аваль Дмитро Сологуб прогнозує, що урожай-2013 приблизно на 5% перевищить торішній. У 2011-му, в аналогічній ситуації, сільське господарство забезпечило 2,8 п.п., – додає аналітик компанії АYA Capital Дмитро Шевченко.

Інших причин для оптимізму фахівці не бачать. "Покращення буде з точки зору цифр, а не з точки зору тенденцій", – запевняє Олексій Блінов. "В Україні остигає внутрішній попит, зовнішній попит – як і раніше вкрай слабкий. До того ж в Україну нецікаво інвестувати. Тобто джерела зростання просто відсутні", – вважає директор Центру соціально-економічних досліджень "CASE Україна" Дмитро Боярчук.

Закладений урядом у Закон "Про Державний бюджет України на 2013 рік" прогноз зростання реального ВВП на 3,4% експерти визнали надто оптимістичним – торік у грудні консенсус-прогноз Forbes склав 1,4%. Сьогодні ніхто не готовий підписатися навіть під цією цифрою. Середній прогноз зростання економіки за підсумками 2013-го – всього 0,2%: стільки ж, скільки й у 2012 році. На фоні скорочення внутрішнього попиту в четвертому кварталі ВВП і зовсім може стати мінусовим, – допускає глава аналітичного відділу інвестиційної компанії SP Advisors Віталій Варвищук.

Падіння триватиме й далі, і першою чергою знизиться споживчий імпорт, що відобразиться на платежах до бюджету. Виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера Олег Устенко пояснює це як наслідок скорочення споживчої спроможності населення, тому слід очікувати зменшення темпів зростання імпорту продуктів харчування, електроніки. На скороченні обсягів ввезення відобразиться і введення спецмита на імпорт автомобілів. "З одного боку, це добре, позаяк буде вирівнятися дисбаланс у зовнішній торгівлі. З іншого – тягне до ефекту недоотримання коштів", – вважає він. Із третього кварталу уряд почне "м'яку монетарну політику", оскільки без так званого інфляційного податку виконати бюджет буде важко. У Міністерстві доходів і зборів не виключають, що скорочення відрахувань при імпорті може бути пов'язано з поверненням "сірих" схем ввезення товарів.

Через слабкий споживчий попит інфляція в Україні передбачається низькою – не більше 2,2%. Вкладом в інфляцію може стати підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги для населення, зокрема, на газ, що є умовою отримання кредитного траншу від МВФ, але більшість експертів його не очікують і в свої прогнози не закладають. "Піднімати тарифи за півтора року до виборів ніхто не буде", – впев-

нений Дмитро Боярчук. Та навіть якщо станеться "диво" і тарифи на ЖКГ після багатьох місяців очікувань будуть підвищені, з точки зору інфляції це буде компенсовано гарним урожаєм, – вважає глава секретаріату Ради підприємців при Кабінеті міністрів Андрій Забловський.

У кінцевому рахунку номінальний ВВП, згідно з консенсус-прогнозом Forbes, не дотягне до закладеного в бюджеті на 2013 рік плану (1576 млрд. грн.) майже 100 млрд. грн. Дохідна частина бюджету виконуватиметься нині дуже важко: з січня по травень Мінфін зміг зібрати лише 37% річного плану доходів.

"Оскільки через бюджет в Україні перерозподіляється близько 30% ВВП, то "недобір" ВВП на 100 млрд. грн. означає додатковий недобір до бюджету близько 30 млрд. грн.", – переконаний Боярчук. Правда допомогти уряду частково компенсувати потенційні втрати бюджету могли б адміністративні важелі і прямі трансферти до бюджету від НБУ. Відтак, за консенсус-прогнозом Forbes, з урахуванням дефіциту НАК "Нафтогаз" до кінця року дефіцит державного бюджету сягне 63,4 млрд. грн., або 4,3% ВВП. Ще 25,2 млрд. грн. "набійть" за рахунок дефіциту Пенсійного фонду.

Тим часом негативні прогнози вже збуваються. І хоча в першому кварталі нинішнього року падіння економіки, за скоригованими даними Держстату, не таке вже і значне – 1,1%, проте відбувається воно вже третій квартал і цілкоміто потрапляє під визначення "рецесія" – в усякому разі, за мірками Єврозони. Скоріш за все спад буде і за підсумками другого кварталу. Про це свідчить скорочення промисловиробництва, що до червня фіксувалося 12 місяців поспіль. Згідно зі статистичними даними, за п'ять місяців нинішнього року спад у промисловості становив 5,2% порівняно з аналогічним періодом минулого року. Тільки в травні українська промисловість обвалилася на 9,3% проти травня 2012-го і на 5,6% – по відношенню до цього річного квітня. Особливо "просіли" машинобудівний сектор, хімічна та нафтопереробна промисловість – мінус 14%, 18,4% і 18,2% відповідно по відношенню до п'яти місяців минулого року.

Автомобілебудування стало абсолютним лідером падіння за підсумками п'яти місяців цього року – 18,9%. У травні, порівняно з квітнем, виробництво автомобілів та інших транспортних засобів, за даними Держстату, скоротилося на 13,8%. Автовиробники пояснюють це конкуренцією з боку китайських і французьких економічних моделей. Тому й пролобіювали введення держмити на імпорти автомобілів, щоб отримати конкурентні переваги. Та, як виявилось, спізнилися – слід було вводити мита ще торік. Тепер реальне зростання виробництва українських легковиків можливе хіба наприкінці року.

"У порівнянні з травнем минулого року зниження виробництва спостерігалось практично в усіх галузях, крім видобутку залізної руди (+2,7%), де було продемонстровано зростання завдяки запуску додаткових виробничих потужностей на початку року", – заявляє головний економіст інвестиційної компанії Dragon Capital Олена Белан. На її думку, падіння викликано тривалими травневими святами та канікулами низки підприємств. Окрім того "негативний вплив на динаміку промислового виробництва продовжував надавати слабкий зовнішній попит. Зокрема, в металургії, де ефект робочих днів не має впливати через безперервний виробничий цикл, зниження обсягів виробництва в річному численні склало 11%".

На внутрішньому ринку також проблеми попиту. Аналітики Українського кредитно-рейтингового агентства (UCRA) вважають, що зниження промисловиробництва відбувається через мляве кредитування реального сектора економіки з боку держави. "Участь Національного банку в фінансуванні економіки залишається обмеженою: за п'ять місяців 2013 року обсяг рефінансування банків по всіх інструментах склало 14,5 млрд. грн. Такі тенденції можуть свідчити про посилення факторів, що обмежують потенціал зростання економіки", – йдеться у повідомленні UCRA.

Та, на думку аналітиків UCRA, і такий стан справ в українській промисловості ще не межа. Насправді нині відсутні об'єктивні чинники, які вселяли б надію на відновлення промисловості в короткостроковій перспективі. Сприяла б цьому активізація держкредитування, вважають вони

і не виключають, що для підняття економіки НБУ може використовувати механізми кредитної емісії. Проте "використання грошової емісії з метою підтримки економічного зростання є скрутним, оскільки пов'язано з підвищенням інфляційних і девальваційних ризиків економіки та вимагає належного контролю над використанням коштів банками й реальним сектором", констатують в UCRA. Залишається надіятися, що спецміта таки допоможуть процесу відновлення автопрому, що дасть хоча б незначне зростання обсягів виробництва не тільки в машинобудуванні, а й суміжних галузях, наприклад у металургії.

Відтак слід мати на увазі, що основний акцент в оптимістичному прогнозі щодо зростання ВВП робився на трьох головних аспектах – прирості в агропромисловому комплексі, зростанні цін на металургійну продукцію на світових ринках та активізації внутрішнього виробництва шляхом запуску інвестиційних проектів, передбачених Державною програмою активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки. Якщо ситуація в агропромисловому комплексі таки обнадіює, то два останні аспекти засмучують. Тож можна констатувати, що нинішній обвал промвиробництва був передбачуваний.

Аналітики Міжнародного центру перспективних досліджень (МЦПД) звертають увагу на ще один важливий нюанс: падіння валового продукту фіксується на тлі рекордно низького рівня інфляції за останні десять років, що вказує на дефляційний розвиток кризи в нашій державі. Щось подібне відбувається зараз у США, ЄС та Росії: падають ціни, і компанії не можуть спланувати свою рентабельність, а невизначеність робить бізнес невиправдано ризикованим. Кадрові оптимізації та затягування з розрахунками за контрактами в таких умовах здаються логічними. Втім, експерти заявляють: логіка ця викликає сумніви, позаяк економія на кадрах спричинить ще більше падіння купного попиту, що, своєю чергою, посилить кризу. Проте, за оцінками МЦПД, в 2013 році українська економіка зможе уникнути стиснення.

Що ж, Україна (як власне і вся світова економіка) зіштовхнулася з кризою діючої моделі розвитку економіки: слабке зростання ринку збуту для ключових галузей (металургії, машинобудування), підвищення конкуренції. Водночас так і не було створено виробництв і галузей, які могли б дати новий поштовх розвитку виробництва. "Нинішня стагнація – це плата за відсутність структурних реформ", – вважає старший радник Альфа-Банку (Україна), голова комітету Незалежної асоціації банків України (НАБУ) із захисту прав кредиторів Роман Шпек.

Утім, очевидно, що переорієнтувати економіку на внутрішній ринок за умов кризи – завдання нереальне. Тому, за словами директора аналітичної групи DaVinci AG Анатолія Бароніна, "нічого не залишається, як очікувати поліпшення зовнішньої кон'юнктури. Ніхто не знає, як швидко це поліпшення настане".

"Єврозона та США також перебувають фактично в стагнації. Тому сприятливої кон'юнктури для України із зовнішніх ринків очікувати не доводиться, – певен колишній в.о. міністра фінансів Ігор Уманський. – Влившись у фінансові ринки ліквідність (яку нині й залучає український уряд), ЄС і США просто купили собі час на прийняття рішень. Але рішень поки що немає".

Нижчі, ніж у 2012 році, й темпи зростання соціальних виплат, закладені в державному бюджеті на 2013-й. Із січня по грудень збільшення прожиткового мінімуму становитиме 6,1%, мінімальної заробітної плати – 6,2%. У держбюджеті-2012 зростання зазначених показників було закладене на рівні 7,6-7,7%.

Гривня девальвуватиме помірними темпами. Обсяг надходжень експортної виручки покаже слабке зростання. Посилити дефіцит іноземної валюти може відтік капіталу з країни. Різкій девальвації також перешкоджатимуть низькі темпи інфляції. Що стосується валютно-курсівих прогнозів, то, попри досить песимістичні передбачення світових інвестбанків, які оцінюють курс гривні до долара на рівні 9,6-10 грн. за долар до кінця нинішнього року, багато українських експертів зауважують, що українська влада за бажання може поки що обійтися і без значних курсових кори-

гувань. "Величина курсу визначається динамікою попиту та пропозиції валюти на ринку, а в Нацбанку достатньо інструментів для втримання попиту на поточному рівні", – заявляє директор казначейства Укросоцбанку Сергій Маноха.

Єдиним курсовим зрушенням, на який очікують експерти, може бути підгін офіційного курсу НБУ до усередненого показника, закладеного в бюджет, – 8,4 грн. за дол. США – для компенсації недоотриманих податкових доходів від експортно-імпорتنних операцій.

Погамо те, що вітчизняна економіка не матиме жодних внутрішніх і зовнішніх драйверів зростання. За словами керівника активами інвестиційних фондів "КІНТО" Миколи Мягкого, насамперед вона буде позбавлена додаткових стимулів, зокрема державного фінансування інфраструктурних проектів як до Євро-2012, та передвиборчих офіційних і неофіційних витрат партій і депутатів (за оцінками приблизно 2,5 млрд. дол. США). Навпаки, поствиборча фіскальна консолідація негативно позначиться на економічному зростанні. Державний бюджет на 2013 рік передбачає зниження доходів, замороження соціальних витрат на рівні 2012-го та скорочення видатків розвитку на 44%. За неминучої оптимізації бізнесу, яка вже розпочалася, можна чекати звільнення значної частини працівників. Усе це призведе до скорочення витрат українців, відтак спад може не лише поглибитися у галузях промисловості, які працюють на внутрішній ринок, а й поширитися на роздрібну торгівлю та сферу послуг. Причому найбільше падіння вдарить по малому й середньому бізнесу.

Експерти прогнозують, що докризового рівня ВВП України досягне не раніше, як наприкінці 2014 року, а то й усередині 2015-го. "Для стрибка нашої економіки потрібен поштовх на світовому або внутрішньому ринку, наприклад, зростання світових цін на 20%, але це навряд чи. Тому в найближчі три роки Україну чекає плавне зростання в усіх галузях народного господарства, жодних різких потрясінь не буде", – зауважує президент Украналітцентру Олександр Охріменко. Не бачить передумов для швидкого розвитку як світової, так і нашої економіки й аналітик Міжнародного центру перспективних досліджень Олександр Жолудь, але, на його думку, враховуючи що ВВП – це такий собі "загальний казан", з якого платять і зарплати, і пенсії, і він ледве наповниться, то в передвиборний 2014 рік (у березні 2015-го вибори президента) у частини населення (бюджетників і пенсіонерів) істотно підвищаться доходи за рахунок збільшення соціальних стандартів.

За підсумками року сальдо платіжного балансу України може скласти 1 млрд. дол. США, вважає керівник інформаційно-аналітичного центру Forex Club в Україні Микола Івченко. Водночас по поточному рахунку до кінця року продовжить фіксуватися дефіцит. Значне збільшення експорту продукції АПК почнеться, імовірно, тільки в серпні-вересні. Підтримати торговий баланс зможе сектор мінеральної продукції, який на фоні високих світових цін на руду демонструє стабільні обсяги експорту. Багато що залежатиме від стану фінансового рахунку платіжного балансу.

Як заявляє перший віце-прем'єр-міністр України Сергій Арбузов, до кінця року прогнозується скорочення дефіциту поточного рахунку до 7% ВВП з 8,4% ВВП у 2012 році. За його словами, Україна залишається чистим реципієнтом капіталу: профіцит фінансового рахунку в 2012 році склав 10 млрд. дол. США, а за 4 місяці нинішнього – 5 млрд. дол. США. В цілому держава залишається важливим гравцем світової економіки, входячи до п'ятірки найбільших на планеті експортерів зернових, займаючи 10-е місце з виплавки сталі і 4-е за запасами рудних корисних копалин, будучи найбільшим глобальним транзитером енергоресурсів.

Проте такий оптимізм поділяють не всі. Цьогоріч безупинно точаться суперечки навколо необхідності фінансової підтримки нашої держави Міжнародним валютним фондом. Шанси ж на отримання кредиту від МВФ, на думку одних експертів, – нульові, інші оцінюють їх вище 50%. За словами голови Комітету економістів України Андрія Новака, "сьогодні в економіці відбувається повна залежність від того, чи ми в 2013 році отримаємо гроші МВФ, чи не отримаємо. Бо якщо ми не отримаємо, то до кінця року держбюджет виявиться в стані технічного, а може і фактичного дефолту. Тобто, він не зможе повертати ті борги, які має повернути". У 2013 році нашій країні потрібно віддавати багато зовнішніх і внутрішніх боргів. При цьому, зазначає він, зовнішніх потрібно сплатити майже 9 млрд. дол. США, а внутрішніх – майже 5 млрд. дол. США. "Тому разом Україні потрібно заплатити в 2013 році майже 14 млрд. дол. США. І де їх взяти, коли економіка не розвивається, а, навпаки, деградує? Єдине джерело – це борг".

З іншого боку, "Україна не в змозі так довго жити в борг. Наш борг з'їдає колосальний відсоток від ВВП. Тут треба принципово для себе вирішити: чого ми хочемо від життя. Ми хочемо короткострокового споживання або ми хочемо забезпечити основу майбутнього економічного зростання в перспективі 2–10 років, зберегти наші робочі місця", – заявляє виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера Олег Устенко.

Додатковим негативним чинником, підкреслюють економісти, є відмова Росії знизити для України ціну на газ. Таке зниження допомогло б істотно зменшити дефіцит поточного рахунку й поліпшити ситуацію на валютному ринку. Заковок в тому, що в обмін на перегляд газового контракту Росія очікує від України приєднання до Митного союзу Росії, Білорусі та Казахстану. І хоча зниження вартості газу й дало б відчутні короткострокові поліпшення в економіці, а от вступ до Митного союзу несе сумнівні економічні вигоди, наголошують прихильники європейського спрямування розвитку економіки України.

Зараз на заключній стадії перебуває угода про асоціацію та угода про зону вільної торгівлі України з ЄС, підписання якої очікується в листопаді цього року під час Саміту "Східного партнерства" у Вільнюсі. Як вважає більшість експертів, Київ, зробив вибір на користь Євросоюзу, тому будь-які домовленості в рамках Митного союзу слугуватимуть лише противагою, за допомогою якої Україна спробує стримати занепокоєння Кремля, не обтяжуючи себе при цьому ніякими додатковими зобов'язаннями.

Разом з тим, обравши євроінтеграцію, Київ хоче зберегти ринки збуту на сході. Бажанням не втратити високий рівень товарообороту з Росією, Білоруссю і Казахстаном, який сьогодні становить 63 мільярдів доларів, пояснює можливість отримання Україною статусу спостерігача в Євразійському економічному союзі після того, як він почне функціонувати, український віце-прем'єр-міністр Юрій Бойко. "Ми думали про захист наших економічних інтересів, про те, щоб у нас продовжувався збут продукції машинобудування, розвивався ринок для наших літаків Ан-70, Ан-124, щоб ми спільно розвивали космічні проекти... Левова частка українського експорту до країн Митного союзу – це продукція машинобудування, трансформатори, дорожні машини, електрообладнання, турбіни – якраз те, що дає нам найбільше робочих місць", – пояснює він.

Наша держава неодноразово заявляла про бажання працювати з Митним союзом у форматі "3+1", тобто брати участь в окремих угодах в рамках об'єднання, але не става-

ти його повноправним учасником, проте Росія називала такий підхід неприйнятним. В останній день травня у столиці Білорусі на Саміті голів урядів країн СНД був підписаний Меморандум про формат участі України в роботі Митного союзу, що передбачає надання Україні можливості мати представника в Євразійській економічній комісії та з 2015 року одержати статус спостерігача в Євразійському економічному союзі. Напередодні Президент України Віктор Янукович брав участь у засіданні Вищої Євразійської економічної ради, яке проходило в Астані.

Експерти вважають, що в столиці Казахстану офіційний Київ не зробив жодного кроку до вступу в Митний союз. Адже навіть у статусі спостерігача Україна, хоч і зможе брати участь у засіданнях Колегії Євразійського союзу та у підготовці документів, однак не матиме права вето. Голова Комітету економістів України Андрій Новак вловив, що в Астані взагалі йшлося не про економіку, а тільки про політику. "Українська влада зробила жест своїм виборцям про те, що вона не відвертається від Росії. А Кремль продемонстрував росіянам, що не випустив Україну з орбіти свого впливу і що вона в тій чи іншій формі причетна до МС та ЄврАзЕС".

Заступник гендиректора Центру Разумкова Валерій Чалий застерігає, аби будь-які нові домовленості з Митним союзом чи ЄврАзЕС не зашкодили підписанню відповідних угод із Євросоюзом. "Моя пропозиція – спочатку підписати угоди про асоціацію та вільну торгівлю з ЄС, а далі вже говорити про меморандуми, угоди з Митним союзом. Усі ці можливі угоди мають проходити експертизу на відповідність угодам із Євросоюзом".

У Євросоюзі до рішення України поставилися стримано. "Ми нагадуємо нашу позицію про те, що будь-яка форма співпраці України і Митного союзу не має суперечити майбутнім зобов'язанням України в рамках угоди про асоціацію, включаючи глибоку і всеосяжну зону вільної торгівлі, і не має зашкодити можливості її підписання", – ідеться в коментарі прес-секретаря єврокомісара з питань розширення та Європейської політики сусідства Пітера Стано. Однак при цьому в Брюсселі категорично відкидають одночасне членство України у Митному союзі та в зоні вільної торгівлі з ЄС. Тим часом, заступник генерального секретаря ЄврАзЕС Сергій Глазьев зазначив, що статус спостерігача надається тільки тим державам, які хочуть увійти в це інтеграційне об'єднання.

За словами лідера партії "Свобода" Олега Тягнибока, "економічна інтеграція з країнами Митного союзу – це як повернення до СРСР. Ті самі застарілі засоби виробництва, архаїчна організаційна модель, наголос на торгівлі сировиною, низький технологічний рівень переважної більшості товарів. Ринок МС менш платоспроможний, спеціалізується на експорті енергоресурсів, а не високотехнологічної продукції. Тому інтеграція України в цей ринок закряє шлях до якісної економічної співпраці з ринком ЄС, який є позитивною протилежністю євразійської торгово-економічної інтеграції. Наша економіка може виграти в короткостроковій перспективі, бо гіпотетично може отримати кращі умови на ринку нашого північного сусіда, але цілком програє стратегічно, адже, крім втрати економічного суверенітету країною, наші підприємства залишаться в замкнутому колі вимушеної роботи на ті ринки збуту, які не спонукають їх до будь-якого покращення".

"Нам потрібно розвивати потенціал вже створеної з Росією і країнами СНД зони вільної торгівлі", – висловлює загальну думку директор Інституту економічних досліджень і політичних консультацій Ігор Бураковський. Разом із тим він переконаний, що зняття митних бар'єрів у торгівлі з країнами ЄС дозволить збільшити експорт українських товарів. Адже ринок держав Євросоюзу для українських товарів і послуг набагато ємніший, ніж потенційний ринок країн СНД. Безсумнівно перевагою західного вектора експерт вважає ту обставину, що тільки завдяки європейським інвестиціям, технологіям і тіснішій співпраці з Брюсселем Україна зможе проводити невинну та глибоку модернізацію своєї економіки.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА: ЗАКОНОДАВЧО- НОРМАТИВНІ НОВОВВЕДЕННЯ

Указом Президента України від 17.04.2013 р. №220/2013 внесено зміни до положення про Державну інспекцію з контролю за цінами, яку уповноважено застосовувати адміністративно-господарські санкції до суб'єктів господарювання за порушення вимог щодо формування державних регульованих цін.

Крім того, інспекція має право здійснювати державний контроль (нагляд) за дотриманням центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін та надавати їм обов'язкові до виконання приписи про усунення порушень, а також здійснювати планові й позапланові перевірки діяльності суб'єктів господарювання на предмет достовірності наданої інспекції інформації.

Листом від 20.06.2013 р. №29-216/6760/7303 Національний банк повідомляє: на операції інвестора (його представництва на території України), що здійснюються для потреб угоди про розподіл продукції, не поширюється низка обмежень, передбачених законодавством України.

Це, зокрема, стосується: розрахунків за експортно-імпорнтними операціями, у т.ч. щодо строків, передбачених Законом "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті"; отримання та повернення резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів; одержання індивідуальної ліцензії на використання іноземної валюти на території України як засобу платежу в межах розрахунків між інвесторами за відповідною угодою про розподіл продукції; переказу коштів у іноземній валюті на користь нерезидентів щодо оплати робіт, послуг, прав інтелектуальної власності за договорами, у т.ч. вимоги щодо проведення цінової експертизи для засвідчення відповідності цін кон'юнктурі ринку та документального підтвердження фактичного надання послуг, виконання робіт чи передавання прав інтелектуальної власності.

Податковий агент має право самостійно застосувати звільнення від оподаткування або зменшену ставку податку, передбачену відповідним міжнародним договором України на час виплати доходу нерезиденту, якщо такий нерезидент є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу і є резидентом країни, з якою укладено договір. Про це йдеться у листі Міністерства доходів і зборів від 1.04.2013 р. №88/99-99-22-0318, де зазначено, що саме підтвердження бенефіціарності отримувача доходів є однією з умов застосування пільгової ставки або звільнення від податку на прибуток нерезидентів.

Національний банк постановив: обов'язок продажу на міжбанківському валютному ринку України половину валютної виручки від продажів за зовнішньоекономічними договорами продовжено до 19 листопада 2013 року (постанова від 14.05.2013 р. №164). Надходження в іноземній валюті I групи Класифікатора іноземних валют і банківських металів та в російських рублях підлягають обов'язковому продажу на міжбанку в розмірі 50%. Решта надходжень в іноземній валюті залишається у розпорядженні резидентів і використовується ними відповідно до правил валютного регулювання.

Департамент митної справи Міністерства доходів і зборів в листі від 7.05.2013 р. №99-24/1-02-04/796 зазначає, що перевірка документів та відомостей, які подаються митним органам під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, здійснюється візуально, із застосуванням інформаційних технологій.

Митні органи під час здійснення контролю правильності визначення заявленої декларантом митної вартості мають право застосовувати контроль порівняння. Зазначена форма контролю полягає у порівнянні даних про вартість товарів, які заявляє декларант, з даними про вартість таких товарів, які містяться в інших електронних документах, наявних у митниці на момент здійснення митного оформлення оцінюваних товарів.

Чинність Національного класифікатора України ДК 009:2005 "Класифікація видів економічної діяльності" продовжено до 31.12.2013 року, повідомляється в листі Міністерства доходів і зборів від 26.04.2013 р. №1590/6/99-99-19-03-02-15.

Міністерство також нагадує, що строком на 10 років, починаючи з 1.01.2011 р.,

звільнено від оподаткування: прибуток, отриманий від основної діяльності підприємств легкої промисловості (група 17 - група 19 КВЕД ДК 009:2005), крім підприємств, які виробляють продукцію на давальницькій сировині; прибуток, отриманий від основної діяльності підприємств галузі електроенергетики (клас 40.11 група 40 КВЕД ДК 009:2005), які виробляють електричну енергію виключно з відновлювальних джерел енергії; прибуток, отриманий від основної діяльності підприємств суднобудівної (клас 35.11 група 35 КВЕД ДК 009:2005) промисловості; прибуток підприємств машинобудування для агропромислового комплексу (клас 29.31 і 29.32 групи 29.3 розділу 29 КВЕД ДК 009:2005).

Міністерство економічного розвитку і торгівлі викреслило із переліку продукції, яка вимагає декларування відповідності, продукцію з низьким ступенем ризику для життя і здоров'я споживачів (наказ від 29.04.2013 р. №427). Відбулося це шляхом скасування наказів Державного комітету з питань технічного регулювання та споживчої політики від 1.12.2005 р. №342 "Про затвердження Тимчасового порядку декларування відповідності продукції з низьким ступенем ризику для життя і здоров'я споживачів" та від 29.01.2007 р. №6 "Про затвердження Переліку продукції, відповідність якої може бути підтверджена декларацією про відповідність".

Варто нагадати, що згідно зі ст. 14 Закону від 12.05.91 р. №1023-XII "Про захист прав споживачів", продукція, на яку актами законодавства чи іншими нормативними документами встановлено обов'язкові вимоги щодо забезпечення безпеки для життя, здоров'я споживачів, їх майна, навколишнього природного середовища, має пройти встановлену процедуру оцінки відповідності. Реалізація продукції (у т.ч. імпорнтних товарів) без декларації про відповідність (якщо її наявність обов'язкова) забороняється. Підставою для митного оформлення імпорту таких товарів на територію України є наявність передбачених законодавством документів, які засвідчують факт проходження ними процедури оцінки відповідності.

Помилкове ввезення в Україну товарів не вважається порушенням митних правил, якщо митниця після вивчення товаросупровідних документів переконається у тому, що їх ввезення не було умисним. Водночас, за повідомленням Інформаційно-комунікаційного департаменту Міністерства доходів і зборів від 27.05.2013 р., у разі зміни умов та підстав ввезення товарів вже після того, як вони перетнули митний кордон України, ці товари не вважаються помилково ввезеними.

Помилково ввезені товари вивозяться за межі території України на підставі товаросупровідних документів, якщо їх не було пропущено на митну територію України. Якщо ж товари було помилково пропущено в Україну і вони зберігають статус іноземних товарів, такі товари вивозяться за межі України у митному режимі реекспорту на підставі товаросупровідних документів, згідно з якими їх було ввезено. Визначення помилково ввезених товарів прописано у ст. 190 Митного кодексу (МКУ).

Із липня 2013 року набирає чинності новий реквізит податкової накладної - "номер та дата митної декларації, за якою було здійснено митне оформлення товару, ввезеного на митну територію України". Цей реквізит було запроваджено змінами, внесеними до Податкового Кодексу Законом від 5.07.2012 р. №5083-VI. Кабінет Міністрів має забезпечити приведення інших нормативних актів у відповідність до вимог пп. "г" п. 201.1 Податкового кодексу (ПКУ), зокрема внести зміни до затвердженої форми податкової накладної.

Міністерство доходів і зборів у листі від 27.06.2013 р. №9684/7/99-99-19-04-01-17 наголошує на тому, що наразі всі обов'язкові реквізити у податковій накладній зазначаються в окремих рядках (п. 201.1 ПКУ). Таким чином, реквізити "номер та дата митної декларації, за якою було здійснено митне оформлення товару, ввезеного на митну територію України" можна буде зазначити лише тоді, коли наберуть чинності зміни до форми податкової накладної щодо її доповнення відповідними графами для відображення таких реквізитів.

Листом від 27.04.2013 р. №1700/6/99-99-18-06-05-15 Міністерство доходів і зборів роз'яснює, що податкова декларація подається за вибором платника податків одним із трьох способів: особисто платником податків або уповноваженою на це особою; надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення; засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством.

Обов'язковість подання податкової звітності виключно в електронній формі запроваджено тільки для платників податків, що належать до великих та середніх підприємств. Усі інші платники можуть надсилати звітність в електронній формі за власним бажанням.

Платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків і зборів, нагадує в листі від 14.05.2013 р. №2521/6/99-99-18-06-05-15 Міністерство доходів і зборів. Не включаються до складу витрат витрати, не підтверджені відповідними розрахунковими, платіжними та іншими первинними документами, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачена правилами ведення бухгалтерського та нарахування податку.

Первинні документи, створені в електронному вигляді, застосовуються у бухгалтерському обліку за умови дотримання вимог законодавства про електронні документи та електронний документообіг. Перевірка цілісності електронного документа проводиться шляхом перевірки електронного цифрового підпису. Невиконання платником податку вимог до первинних та інших документів, пов'язаних із обчисленням і сплатою податків та зборів, що ведуться в електронному вигляді, є підставою для невизнання їх податковими органами підтвердженими документами.

* * *

Міністерство доходів і зборів наголошує, що за умови дотримання платником податків вимог ст. 49 ПКУ посадова особа територіального податкового органу, в якому перебуває на обліку платник податків, зобов'язана зареєструвати податкову декларацію датою її фактичного отримання. Відмова у прийнятті податкової декларації з будь-яких причин, не визначених ст. 49 ПКУ, не допускається, зазначено в листі від 30.04.2013 р. №938/Т/99-99-17-02-01-14.

Якщо декларацію подано з порушеннями, податковий орган зобов'язаний надати платникові податків письмове повідомлення про відмову в прийнятті податкової декларації із зазначенням причин відмови протягом 5-ти робочих днів із дня її отримання поштою чи засобами електронного зв'язку та протягом 3-х робочих днів з дня її отримання особою від платника податку чи його представника.

Слід мати на увазі: згідно з пп. 49.9.2 ПКУ, якщо територіальний податковий орган не надає платнику податків повідомлення про відмову у прийнятті податкової декларації або не надсилає його платнику податків у встановлений ст. 49 ПКУ строк, податкова декларація вважається прийнятою. Також, згідно з п. 49.13 ПКУ, в разі встановлення факту неправомірної відмови податкового органу в прийнятті податкової декларації, вона вважається прийнятою в день її фактичного отримання органом податкової служби.

* * *

Затверджено "Методичні рекомендації щодо організації та проведення камеральних перевірок податкової звітності платників податків, крім перевірок податкової декларації про майновий стан і доходи та податкової декларації платника єдиного податку - фізичної особи - підприємця" (наказ Міністерства доходів і зборів від 14.06.2013 р. №165).

Зокрема визначено, що камеральна перевірка даних, заявлених у податковій звітності, проводиться протягом 30 календарних днів, що настають за граничним терміном отримання такої звітності. Камеральна перевірка податкової звітності з ПДВ, поданої платниками податку, які мають право на автоматичне бюджетне відшкодування податку, проводиться протягом 20 календарних днів, наступних за граничним терміном подання податкової декларації.

Перевірки можуть проводитися у два способи: в електронному вигляді; підрозділами податкового та митного аудиту шляхом порівняння даних програмних продуктів, результатів автоматизованого контролю податкової звітності, інформації з інших джерел. У разі виявлення підрозділом податкового та митного аудиту під час камеральної (електронної) перевірки помилок, інформація (службова записка) передається до підрозділу приймання та обробки податкової звітності з метою усунення помилки.

* * *

Контролюючий орган, який розглядає скаргу платника податків, зобов'язаний прийняти вмотивоване рішення та надіслати його протягом 20-ти календарних днів, наступних за днем отримання скарги, на адресу платника поштою з повідомленням про вручення або надати йому під розписку. Про це повідомляється в листі Міністерства доходів і зборів від 30.04.2013 р. №1985/6/99-99-10-04-02-15/1436.

Якщо вмотивоване рішення за скаргою платника не надсилається йому протягом 20-денного строку або строку, продовженого за рішенням керівника контролюючого органу, то скарга вважається повністю задоволеною на користь платника з дня, наступного за останнім днем зазначених строків. Скарга також вважається повністю задоволеною, якщо рішення про продовження строків розгляду не було надіслано платникові податків до закінчення 20-денного строку. Таким чином, у разі задоволення скарги платника з вищезазначених підстав податкове повідомлення-рішення вважається відкликаним з дня, наступного за останнім днем зазначених строків.

* * *

У листі від 24.04.2013 р. №2039/7/99-99-11-02-03-17 Міністерство доходів і зборів роз'яснює наступне. В разі необхідності розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платник податків має звернутися до податкового органу за місцем свого обліку чи за місцем обліку грошового зобов'язання (податкового боргу) з письмовою заявою та пакетом відповідних документів. Таке звернення може бути здійснено незалежно від терміну розстрочки (відстрочки).

Коли сума грошового зобов'язання (податкового боргу) або термін розстрочки (відстрочки) перебувають за межами компетенції місцевого податкового органу, то ним формується відповідний висновок і пересилається пакет документів податковому органу регіонального рівня. Останній, своєю чергою, аналізує режим розстрочення та разом із власним висновком надсилає пакет документів до Міністерства доходів і зборів. Такий механізм звернення не позбавляє платника податків права додатково звертатися і до регіонального, і до центрального податкового органу.

* * *

Вищий господарський суд, розглянувши деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про відповідальність за порушення грошових зобов'язань, зробив наступні висновки (лист від 29.04.2013 р. №01-06/767/2013).

Неодержання своїх обов'язків контрагентом боржника не є дією непереборної сили, тобто надзвичайних і невідворотних обставин, унаслідок яких боржник може бути звільнений від відповідальності за порушення грошового зобов'язання. Ухилення боржника від одержання на підприємстві зв'язку листа, що містив вимогу про виконання грошового зобов'язання, не дає підстав вважати вимогу неперед'явленою.

Одноразове стягнення з учасника господарських відносин, який порушив господарське зобов'язання за договором, штрафу та пені не суперечить законодавству України. За прострочення платежу за договором може бути стягнуто пеню, сума якої не може перевищувати встановлений законом граничний розмір, тобто пеню, обчислену на підставі відповідної облікової ставки Нацбанку, що діяла у період, за який сплачується пеня.

Вираження у договорі грошових зобов'язань в іноземній валюті не суперечить чинному законодавству, однак унеможливає врахування розрахованого Державною службою статистики індексу інфляції для обґрунтування вимог, пов'язаних зі знеціненням валюти боргу.

* * *

Фізичні особи - підприємці, які перебувають на спрощеній системі оподаткування, зобов'язані мати первинні документи, що підтверджують придбання товарів для реалізації, наголошує Міністерство доходів і зборів в інформаційному повідомленні від 20.05.2013 р. До таких документів, зокрема, належать: накладна на товар та виписка з банку, квитанції про оплату, чек чи інший документ, що підтверджує оплату товарів, робіт, послуг.

На підставі зазначених документів заповнюються книги обліку доходів і витрат та складається податкова звітність. При цьому первинні документи мають зберігатися не менше 3-х років з дня подання підприємцем податкової декларації платника єдиного податку (ст. 44 ПКУ).

* * *

Вищий адміністративний суд розглянув порядок накладення адміністративного арешту на майно платника податків, відмінне від коштів, та арешту коштів платника податків. У листі від 29.04.2013 р. №642/12/13-13 зазначається, що адмінарешт майна накладається за рішенням керівника податкового органу, обґрунтованість якого протягом 96 годин має бути перевірена судом. Натомість арешт коштів на рахунок платника податків здійснюється виключно на підставі рішення суду шляхом звернення до нього податкового органу.

Адміністративний арешт майна платника податків припиняється або у зв'язку з відсутністю протягом 96 годин рішення суду про підтвердження обґрунтованості арешту, або на підставі рішення податкового органу про звільнення майна з-під арешту, яке приймається протягом 2-х робочих днів, що настають за днем, коли податковому органу стало відомо про виникнення підстав для припинення арешту. Звільнення від арешту коштів на рахунках платника податків відбувається за рішенням того ж самого органу, який наклав відповідний арешт, тобто за рішенням суду.

Обидва види арешту, за загальним правилом, застосовуються з однакових підстав, але розрізняються процедурою застосування - або за рішенням керівника податкового органу (щодо майна, відмінного від коштів), або за рішенням суду (арешт коштів). Крім цього, ВАСУ зазначає, що зупинити видаткові операції можна не інакше, як шляхом накладення арешту на кошти, що перебувають на рахунках платника податків.

* * *

Міністерство доходів і зборів видало брошуру, в якій йдеться про особливості заповнення деяких граф реєстру виданих та отриманих податкових накладних. Так, у розділі I відображаються: видані податкові накладні; накладні, які не видаються покупцям, а залишаються в особи, що їх виписала; розрахунки коригування кількісних і вартісних показників до податкової накладної; митні декларації; документи бухгалтерського обліку. У разі здійснення записів на підставі розрахунку коригування кількісних і вартісних показників такі записи здійснюються з відповідним знаком ("+" чи "-").

У розділі II відображаються: отримані податкові накладні; розрахунки коригування кількісних і вартісних показників до податкової накладної (додаток 2 до податкової накладної); МД на ввезення товарів; інші документи, на підставі яких здійснюється облік операцій з придбання товарів чи послуг.

Виправлення помилки у реєстрі здійснюється методом "сторно" за правилами, передбаченими для бухгалтерського обліку, у момент виявлення такої помилки. Під час виправлення помилки зазначеним методом до реєстру одночасно вносяться два записи: помилковий запис зі знаком "-" та правильний запис зі знаком "+".

* * *

Туристичний збір може справлятися податковими агентами відповідно до рішення сільської, селищної та міської рад. За інформацією Міністерства доходів і зборів, оприлюдненою у повідомленні від 17.05.2013 р., виступати агентами мають право адміністрації готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджиків та інші заклади готельного типу; санаторно-курортні заклади; квартирно-посередницькі організації, які направляють неорганізованих осіб на поселення у будинки (квартири), що належать фізичним особам на праві власності чи на праві користування за договором найму; юридичні або фізичні особи - підприємці, які уповноважуються

сільською, селищною чи міською радою справляти збір на умовах відповідного договору.

Податкові агенти справляють збір під час надання послуг, пов'язаних із тимчасовим проживанням (ночівею), і зазначають суму сплаченого збору окремим рядком у рахунку (квитанції) на проживання. Загалом усі питання, що стосуються туристичного збору, регулюється ст. 268 розділу XII ПКУ.

Міністерство доходів і зборів уже вкотре роз'яснює громадянам, яких правил перевезення слід дотримуватися, перетинаючи кордон (інформаційні повідомлення від 23.01.2013 р., 22.04.2013 р., 7.06.2013 р.). Насамперед слід пам'ятати, які речі вважаються особистими. До них зокрема віднесено: товари особистої гігієни та індивідуальні косметичні засоби у кількості, що забезпечує потреби однієї особи на період поїздки; одяг, білизну, взуття, що мають суто особистий характер, призначені виключно для власного користування і мають ознаки таких, що були в користуванні; особисті прикраси, у т.ч. з дорогоцінних металів та каміння, також з ознаками користування; один фотоапарат, одну кіно- або відеокамеру разом з об'єктивом, кількістю фото-, відео-, кіноплівок та додаткового приладдя; мобільні телефони, пейджери, переносні персональні комп'ютери, калькулятори, електронні книжки у кількості не більше двох штук та відповідне периферійне обладнання і приладдя; флеш-карти у кількості не більше трьох штук; спортивне спорядження, призначене для використання однією особою (одне найменування чи комплект); індивідуальні вироби медичного призначення, 0,5 літра туалетної води, 100 грам парфумів. До особистих речей можна віднести й інші товари, призначені для забезпечення повсякденних потреб громадянина. Їх детальний перелік викладено у ст. 370 МКУ.

Особисті речі, які переміщуються (пересилаються) громадянами через кордон України, декларуються усно або письмово (за бажанням власника чи на вимогу митного органу). Такі речі не оподатковуються митними платежами та звільняються від подання документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, а також від застосування до них видів державного контролю.

Громадяни, які досягли 18-річного віку, можуть ввозити на митну територію України алкогольні напої та тютюнові вироби в обмежених кількостях, а саме: 200 сигарет або 50 сигар чи 250 грамів тютюну, або ці вироби в наборі загальною вагою, що не перевищує 250 грамів; 5 літрів пива, 2 літра вина, 1 літр міцних (із вмістом спирту більш як 22%) алкогольних напоїв. Лікарські засоби, що продаються без рецепта, перевозяться лише в кількості, що не перевищує п'яти упакувань кожного найменування на одну особу.

Щодо харчових продуктів, то громадяни можуть ввозити їх на митну територію України для власного споживання на загальну суму, яка не перевищує еквівалент 200 євро на одну особу, в таких обсягах: в упаковці виробника для роздрібною торгівлі - не більше однієї упаковки (або загальною масою до 2 кг) кожного найменування на одну особу; без упаковки - у кількості, що не перевищує 2 кілограмів кожного найменування на одну особу; без упаковки - неподільного продукту (готового до безпосереднього вживання) по одному найменуванню на одну особу.

Перетинаючи митний кордон України не частіше ніж 1 раз на добу, громадяни декларують свій товар усно та не сплачують митні платежі. Водночас фактурна вартість товару не має перевищувати 1000 євро в разі, якщо перетин кордону здійснюється авіатранспортом. Якщо подорожувати будь-яким іншим видом транспорту (автомобільним, залізничним, морським), то вартість товару не може перевищувати 500 євро, а вага 50 кг. Коли особа перетинає митний кордон України частіше 1 разу на добу, то товар підлягає письмовому декларуванню з обов'язковою сплатою мита (10%) і ПДВ (20%).

За умисне ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), що входять до системи оподаткування, в значних розмірах (від 1000 до 3000 н.м.д.г.), передбачена відповідальність у вигляді штрафу від 1000 до 2000 н.м.д.г. або позбавлення права посідати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Про це в листі від 25.04.2013 р. №3630/0/20-13 попереджує Державна служба з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва.

Термін давності для притягнення до кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків у значних розмірах становить два роки. При цьому граничний термін застосування штрафних санкцій до платників податків - 1095 днів. Застосування штрафних санкцій не звільняє платників податків від обов'язку сплатити до бюджету належні суми податкових зобов'язань, а також від застосування до них інших заходів, передбачених Податковим кодексом.

Якщо контролюючий орган самостійно визначає суму податкового зобов'язання, зменшення суми бюджетного відшкодування або від'ємного значення суми ПДВ, то на платника накладається 25% штрафу (при повторному порушенні протягом 1095 днів - 50% штрафу). Отож, платник податків навіть при ухиленні від кримінальної відповідальності нестиме фінансову відповідальність, передбачену ПКУ.

Міністерство доходів і зборів схиляється на користь державної мови при вирішенні питання щодо можливості застосування іншої мови під час складання первинних бухгалтерських документів (лист від 7.05.2013 р. №1018/T/99-99-19-03-02-14). Такий висновок пояснюється стурбованістю за контрагентів того платника податків, який складає первинні документи іншою мовою, ніж державна, оскільки

це може викликати певні незручності в обліку контрагентів з інших регіонів України. Тому вважається за доцільне при складанні первинних документів застосовувати державну мову України.

* * *

Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи, зазначає Міністерство фінансів у листі від 26.04.2013 р. №31-08410-07-10/13557. Адміністративним правопорушенням (зокрема у сфері бухгалтерського обліку) визнається протиправна (умисна чи необережна) дія або бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

До переліку адміністративних правопорушень у сфері бухгалтерського обліку можна віднести зокрема порушення порядку ведення податкового обліку; порушення законодавства у сфері загальнообов'язкового пенсійного страхування; порушення законодавства у сфері загальнообов'язкового соціального страхування від нещасного випадку; неповну або несвоєчасну сплату страхових внесків до Фонду соцстрахування на випадок безробіття та до Фонду соцстрахування з тимчасової непрацездатності.

* * *

Міністерство юстиції наказом від 17.04.2013 р. №730/5 затвердило форми заяв та повідомлень, надання (надсилання) яких встановлено Законом "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців". Серед них - запит про отримання документа про підтвердження факту смерті фізособи-підприємця; заява про втрату оригіналів установчих документів юридичної особи; заява про припинення підприємницької діяльності фізособою-підприємцем; повідомлення про закриття відокремленого підрозділу; повідомлення про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи; повідомлення про залишення документів без розгляду; повідомлення про відмову у проведенні державної реєстрації; повідомлення про внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб - підприємців про судові рішення щодо визнання фізособи-підприємця банкрутом; повідомлення щодо проведення спрощеної процедури державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізособи-підприємця.

* * *

До актуальної для кадровиків теми необхідності та порядку складання штатного розпису Міністерство соціальної політики звернулося в листі від 25.04.2013 р. №336/13/155-13. Чинним законодавством хоча й не визначено, що таке "штатний розпис", складання його для підприємств є обов'язковим. Не встановлено законодавством і чіткої форми штатного розпису для небюджетних підприємств, проте вони можуть скористатися як зразком формою, затвердженою наказом Міністерства від 28.01.2002 р. №57. Назви посад, зазначені у штатному розписі, мають відповідати Класифікатору професій (ДК 003:2010). Із цього можна дійти висновку: коли через зміни в ДК 003:2010 назви посад йому вже не відповідатимуть, слід вносити відповідні зміни і до штатного розпису. Штатний розпис затверджується наказом керівника підприємства, його відсутність є порушенням трудового законодавства з відповідними наслідками.

* * *

Міністерство доходів і зборів у листі від 13.05.2013 р. №3318/7/99-99-19-04-02-17-06 нагадує платникам податків наступне. Сума податку на додану вартість, яка підлягає нарахуванню за підсумками звітного періоду, відображається у рядку 25 податкової декларації з ПДВ. При цьому сума ПДВ, обчислена до сплати в бюджет, відображається в рядку 25.1 (для коду декларації 0110), сума ПДВ, яка залишається у розпорядженні сільськогосподарського підприємства, - в рядку 25.2 (коди декларації 0121 - 0123 та 0130). Платники, які подають податкову декларацію з кодом 0140, розподіляють значення рядка 25 одночасно між двома рядками - 25.1 та 25.2.

Зареєстровані в органі ДПС декларації підлягають камеральній перевірці. Отже, допущена платниками помилка буде виправлена податковим органом при проведенні камеральної перевірки шляхом донарахування відповідної суми податкового зобов'язання та штрафної санкції. Якщо камеральна перевірка ще не проведена, помилка може бути виправлена платником податку самостійно шляхом подання уточнюючого розрахунку. При виправленні помилок, допущеної при заповненні рядків 25.1 та (або) 25.2, платник податків повинен заповнити уточнюючий розрахунок за відповідний звітний період, вказати в ньому правильні показники та самостійно визначити суму штрафу (рядок 26 уточнюючого розрахунку). При цьому для кожного з видів податкової декларації (коди 0110, 0121 - 0123, 0130 та (або) 0140) заповнюється окремий (з відповідним кодом) уточнюючий розрахунок.

* * *

Суму нарахованого податкового зобов'язання, яка збільшилася в результаті перевищення звичайної ціни продажу товарів, робіт, послуг, необоротних активів над фактичною ціною їх продажу, слід відносити до складу інших витрат поточного періоду, роз'яснює Міністерство фінансів у листі від 7.05.2013 р. №31-08410-07/23-1524/2/1696. Відповідно до "Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій" зазначена операція відображається за дебетом субрахунку 949 "Інші витрати операційної діяльності" та кредитом субрахунку 643 "Податкові зобов'язання".

* * *

За роз'ясненням Міністерства доходів і зборів, авансовий внесок з податку на прибуток щомісяця сплачують суб'єкти господарювання, у яких доходи за останній річний звітний податковий період перевищують 10 млн. грн. Розмір авансового внеску становить не менше 1/12 нарахованої до сплати суми податку на прибуток за попередній звітний податковий рік.

Платники авансових внесків, які за підсумками I кварталу звітної року не отримали прибутку або отримали збиток, мають право подати податкову декларацію та фінансову звітність за I квартал і у II - IV кварталах звітної року не сплачувати авансових внесків, а податкові зобов'язання визначати на підставі податкової декларації за підсумками першого півріччя, трьох кварталів і за рік.

Якщо платник податків не сплачує авансових внесків з податку на прибуток підприємств протягом встановлених строків, він сплачує штраф: при затримці до 30 календарних днів включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, - у розмірі 10%, при затримці понад 30 календарних днів - 20% погашеної суми податкового боргу.

* * *

Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" та "Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності" активи підприємства, які відображаються у балансі, поділяються на необоротні та оборотні активи, в т.ч. і дебіторська заборгованість, повідомляється в листі Міністерства фінансів від 29.04.2013 р. №31-08410-07-29/13727. Отож якщо завершення розрахунків за договорами, за якими сплачуються аванси підрядників, планується протягом 12 місяців з дати балансу, то суми перерахованих авансів замовник відображає за статтею балансу "Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами" (код рядка 1130). В іншому випадку суми перерахованих авансів підрядникам відображаються за статтею балансу "Довгострокова дебіторська заборгованість" (код рядка 1040).

* * *

У листі №31-08410-07-29/12008 від 15.04.2013 р. Міністерство фінансів зазначає, що витрати з будівництва (виготовлення), придбання і поліпшення об'єктів основних засобів з початку і до закінчення зазначених робіт та введення об'єктів в експлуатацію визнаються незавершеними капітальними інвестиціями (незавершеним будівництвом). Капітальні інвестиції обліковуються у складі незавершеного будівництва до введення об'єктів основних засобів в експлуатацію.

До основних засобів належать матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік). Таким чином, незавершені капітальні інвестиції не є об'єктами основних засобів, обліковуються в окремій групі, а також їх вартість не підлягає переоцінці та амортизації.

* * *

Державна архітектурно-будівельна інспекція роз'яснює листом від 13.05.2013 р. №40-14-2091, що прийняття в експлуатацію збудованих об'єктів, які належать до I-III категорій складності, здійснюється шляхом реєстрації органом державного архітектурно-будівельного контролю на безоплатній основі поданої замовником декларації про готовність об'єкта до експлуатації.

Прийняття в експлуатацію об'єктів, що належать до IV і V категорій складності, здійснюється на підставі акта готовності об'єкта до експлуатації шляхом видачі Держархбудінспекцією сертифіката. Крім того, в листі зазначається, що декларація, акт готовності об'єкта до експлуатації та інші документи мають бути заповнені відповідно до вимог законодавчих та нормативно-правових актів. Акт підписується замовником, генеральним проєктувальником, генеральним підрядником або підрядником (у разі якщо будівельні роботи виконуються без залучення субпідрядників), субпідрядниками, страховиком (якщо об'єкт застрахований).

* * *

Підприємство, яке розпочало процедуру ліквідації, припиняє сплачувати авансові внески з податку на прибуток у звітному місяці, у якому подається ліквідаційний баланс, наголошує в листі від 22.04.2013 р. №1291/6/99-99-19-03-02-15 Міністерство доходів і зборів. Нараховані таким платником авансові внески враховуються у зменшення задекларованих зобов'язань у ліквідаційній декларації з податку на прибуток, що подається платником на відповідну дату звітної року.

Якщо доходи платника податку на прибуток за останній річний звітний податковий період перевищують 10 млн. грн., за підсумками минулого року платник отримав прибуток та нарахував податкові зобов'язання, то незалежно від того, чи призупинив він діяльність чи ні, повинен щомісяця сплачувати авансовий внесок у розмірі не менше ніж 1/12 нарахованої до сплати суми податку за попередній звітний рік без подання податкової декларації.

* * *

Методичні рекомендації з облікової політики, які можуть застосовуватися підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від організаційно-правових форм господарювання і форм власності, Міністерство фінансів затвердило наказом №635 від 27.06.2013 р. Встановлено, що підприємство самостійно на основі національних положень бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку визначає за погодженням із власником або уповноваженим ним органом облікову політику підприємства, а також зміни до неї.

Розпорядчий документ про облікову політику підприємства визначає зокрема: методи оцінки виходу запасів; періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів; порядок обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат, ведення окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат; методи амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а також довгострокових біологічних активів та інвестиційної нерухомості, у разі якщо вони обліковуються за первісною вартістю; вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів; підходи до переоцінки необоротних активів.

Облікова політика може змінюватися у випадках, якщо: змінюються на підприємстві статутні вимоги; змінюються вимоги органу, який здійснює функції з державного регулювання методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності; зміни облікової політики забезпечать більш достовірне відображення подій (господарських операцій) у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності.

* * *

Постановою від 15.04.2013 р. №347 Кабінет Міністрів затвердив "Порядок надання працевдавцям компенсації сум сплаченого єдиного соціального внеску". Як відомо, статтями 26 і 27 Закону від 5.07.2012 р. №5067-VI "Про зайнятість населення" з 1.01.2013 р. передбачено пільгу з ЄСВ для двох категорій працевдавців.

Перша - роботодавцю, який працевлаштував на нове робоче місце громадянина, зазначених у ч. 1 (крім п. 7) ст. 14 Закону №5067-VI та яким надано статус безробітного, за направленням центру зайнятості строком не менше ніж на 2 роки, щомісяця компенсуються фактичні витрати у розмірі ЄСВ за відповідну особу за місяць, за який він сплачений. Компенсація виплачується протягом одного року з дня працевлаштування особи за рахунок коштів Фонду безробіття, Держбюджету України та Фонду соціального захисту інвалідів у визначеному Кабінетом міністрів порядку.

Друга - суб'єктам малого підприємництва, які працевлаштовують безробітних строком не менше ніж на 2 роки за направленням центру зайнятості на нові робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності, щомісяця компенсуються фактичні витрати у розмірі ЄСВ за відповідну особу за місяць, за який він сплачений. Компенсація виплачується за рахунок коштів Фонду безробіття та Фонду соціального захисту інвалідів протягом одного року з дня працевлаштування безробітного у порядку та за переліком пріоритетних видів економічної діяльності, визначених КМУ.

Для отримання компенсації ЄСВ працевдавець має подати впродовж двох місяців з дня працевлаштування до центру зайнятості заяву довільної форми, до якої додається довідка за формою згідно з додатком до цього порядку. Якщо всі умови, встановлені статтею 26 або 27 Закону №5067-VI та передбачені у порядку надання працевдавцям компенсації сум сплаченого ЄСВ, виконано, то центр зайнятості перераховує до 30 числа наступного за звітним місяцем кошти на рахунок роботодавця. Також встановлено: в разі зміни місцезнаходження роботодавця - юридичної особи або місця проживання роботодавця - фізособи-підприємця компенсацію виплачує територіальний орган (центр зайнятості), який розпочав виплату.

* * *

Міністерство фінансів нагадує, що службовим відрядженням вважається поїздка працівника за розпорядженням керівника підприємства на певний строк до іншого населеного пункту для виконання службового доручення поза місцем його постійної роботи (лист від 20.05.2013 р. №31-07230-16-27/15177). Направлення працівника на навчання, зокрема на семінар, не є службовим відрядженням. Гарантії та компенсації для працівників, які направляються для підвищення кваліфікації, підготовки, перепідготовки і навчання інших професій з відривом від виробництва, встановлені постановою КМУ від 28.06.97 р. №695.

* * *

Виконавча дирекція Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності листом №01-06-1294 від 20.05.2013 р. повідомляє, що до моменту припинення юридичної особи внаслідок ліквідації підприємства обов'язок надання та оплати допомоги по тимчасовій непрацездатності працівнику, який перебуває на стаціонарному лікуванні, покладається на страховальника. Після повної ліквідації юрособи допомога з тимчасової непрацездатності виплачується цій особі виконавчою дирекцією відділення Фонду соціального страхування за місцем обліку ліквідованого підприємства як страховальника.

* * *

Міністерство соціальної політики у листі від 11.06.2013 р. №318/18/99-13 роз'яснює: право на допомогу з безробіття мають застраховані особи, страховий стаж яких протягом 12 місяців, що передували реєстрації особи як безробітної, становить не менше шести місяців. Розмір допомоги з безробіття визначається у відсотках до середньої зарплати, визначеної згідно з "Порядком обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням", залежно від страхового стажу: до 2 років - 50%; від 2 до 6 років - 55%; від 6 до 10 років - 60%; понад 10 років - 70%.

Допомога з безробіття виплачується залежно від тривалості безробіття у відсотках до певного розміру: перші 90 календарних днів - 100%; протягом наступних 90 календарних днів - 80%; надалі - 70%. При цьому допомога не може перевищувати чотирикратно розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом.

Підготував Юрій Чейнеш, "ДВ" ЗТІП.

ОРИГІНАЛЬНІ ІДЕЇ – РЕАЛЬНІ ПРОЕКТИ

Ініціативна громадськість більшості районів і міст Закарпаття 28 травня зібралася у виставковій залі Закарпатської торгово-промислової палати на чергове засідання правління Міжнародної ради "ВІЖИ-3000".

Ми не одноразово розповідали про міжнародну організацію "Вічне життя" з центром у Берегові, що працює над проектами духовного та культурного розвитку людей, нагороджує почесними відзнаками тих, хто прискорює цей розвиток, робить світ мудрішим, справедливим, благороднішим. Незмінний президент Міжнародного інтелектуально-економічно-творчо-спортивного центру "ВІЖИ-3000" та створеної на громадських засадах Міжнародної ради "ВІЖИ-3000", академік Української академії оригінальних ідей, автор концепції вічного життя на планеті, родоначальник ідеї розбудови міста майбутнього "ВСЕЛЮЖИ", ініціатор найрізноманітніших громадських захо-

дів, програм і проектів Юрій Гецько водночас є членом Ради Торгово-промислової палати України, членом Президії Закарпатської ТПП та головою Українсько-угорської секції ТПП України.

Щороку проекти невтомних генераторів ідей із Закарпаття не тільки приємно дивують Україну та зарубіжжя, а й знаходять реальне втілення у життя. Значною мірою успіх їх реалізації залежить від зовнішньої підтримки. Якої, до прикладу, потребує підготовлена до друку книжка про всевітньо відому оперну співачку, народну артистку СРСР й України, крашу "Мадам Батерфляй" – закарпатку Гізеллу Ціполу. З проханням сприяти її виданню учасники цього річного засідання звернулися до Закарпатської облдержадміні-

страції, обласної ради та Міністерства культури України.

Правління підтримало й схвалило проект-ідею про створення міжнародного молодіжного координаційно-наукового центру, проведення всеукраїнських акцій "Футбольне Закарпаття-2013" та "Людина футболу України-2013". Серед цікавих ініціатив міжнародної організації – облаштування на території одного з курортно-лікувальних закладів краю "Парку зірок Планети" з пам'ятними знаками про найбільш відомих людей України й зарубіжних країн, які внесли значний вклад у різноманітні напрями економічного зростання, розвитку духовності, вирішення глобальних проблем людства. Учасникам зібрання також було презентовано оригінальний проект великого гербу України, який вирішено подати на розгляд до відповідних органів.

Традиційною складовою засідання правління Міжнародної ради "ВІЖИ-3000" стало нагородження заслужених громадських діячів, визнаних лідерів у різних сферах і галузях.

Відрадно, що почесні відзнаки отримали і керівники підприємств – члени Закарпатської торгово-промислової палати. Міжнародним призом "ВІЖИ-3000" нагороджено члена Ради ЗТПП, директора аудиторської фірми "Респект-Конфіденс" Віктора Яцка. Член Президії ЗТПП, директор Хустської фабрики фетрових головних уборів "Хуст-Фільм" Іван Луп'як отримав міжнародний приз "Карпатський медвідь".

Міжнародного призу "ВІЖИ-3000" удостоєно також ректора Ужгородського національного університету Федора Вашука, народного депутата України Іштвана Гайдоша, директора науково-практичного об'єднання "Реабілітація" Івана Лемка. Призом "Карпатський медвідь" відзначено і головного редактора міської газети "Берегово" Михайла Папіша.

Серед когорти нагороджених міжнародними нагрудними знаками "ВІЖИ-3000" – громадські діячі, фінансисти та економісти, медики, науковці, працівники культури, підприємці, журналісти.

Ольга Ян, "ДВ" ЗТПП.

Гармонізація міжетнічних та міжконфесійних взаємин: досвід Закарпаття розглянуто на міжнародній конференції

За ініціативи відділу національностей та релігій Закарпатської обласної державної адміністрації 28 травня в Ужгороді відбулася міжнародна конференція "Міжетнічна та міжконфесійна толерантність як чинник консолідації українського суспільства: досвід Закарпаття". У її роботі взяли участь представники органів державної влади та місцевого самоврядування, дипломатичних представництв Угорщини і Словаччини в Закарпатті, керівники громадських організацій українців країн Карпатського Єврорегіону, лідери національно-культурних товариств та релігійних організацій області, науковці, експерти, журналісти.

Мета проведення конференції – моніторинг тенденцій і перспектив розвитку етнонаціональних та міжконфесійних процесів у контексті реалізації чинних нормативно-правових актів України, які регулюють міжнаціональні та державно-церковні відносини.

Ключовим предметом для обговорення став регіональний досвід у вирішенні питань щодо забезпечення прав і свобод представників національних меншин та громадян різних віросповідань у Закарпатті. Врахування етнонаціонального та міжконфесійного факторів є обов'язковою умовою сталого розвитку краю, наголосив у виступі заступник голови облдержадміністрації Іван Качур і висловив упевненість, що представлений закарпатський досвід міжетнічної та міжконфесійної толерантності вартий уваги представників усіх країн – учасників конференції.

Народний депутат, секретар комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Іштван Гайдош переконаний: головним завданням України на шляху до ЄС є підтримка атмосфери толерантності та усунення проявів міжнаціональних конфліктів. Звертаючись до учасників зібрання, він заявив, що Україна – поліетнічна держава, в якій проживають представники багатьох національностей. Держава має сприймати це як багатство та приймати відповідні закони, всіляко підтримуючи нацменшини, аби їх представники почувалися в Україні повноправними громадянами.

"Якщо дивитися на результати соціологічних опитувань, згідно з якими більшість громадян нашої держави підтримує євроінтеграцію, підтримує як влада, так і опозиція, то можна констатувати, що саме міжетнічна та міжконфесійна толерантність є чинником консолідації українського суспільства, адже реально наближує нас до європейських стандартів, цінностей, а відтак і до ЄС" – наголошує політик.

У прийнятій на конференції резолюції відображені шляхи подальшого розвитку міжнаціональних та міжконфесійних взаємин та шляхи вдосконалення чинної законодавчої бази у цих сферах. Матеріали конференції вийдуть окремим збірником. Узагальнені рекомендації слугуватимуть основою для реалізації органами державної влади якісної взаємодії з громадськими об'єднаннями національних спільнот та релігійними організаціями.

Інф. "ДВ" ЗТПП.

"НІХТО НЕ ЗАБУТИЙ, НИЩО НЕ ЗАБУТЕ!"

У Закарпатській ТПП відбулося засідання Ужгородського міського товариства ветеранів "Жителі блокадного Ленінграда"

Блокадний Ленінград. Варварські бомбардування міста. Ворог розстрілює ні в чому не винних мирних жителів – жінок, дітей, стареньких. І страшний холод та нездоланий голод. А населення Ленінградської області продовжує активно допомагати фронту. У пам'яті ленінградців назавжди залишаться 125 грамів хліба – норма денного пайка в страшному листопаді сорок першого, перший обоз із борошном, що прямує в місто Дорогою життя...

Сім десятиліть відділяє нас від тієї трагічної і водночас героїчної сторінки в житті народу, що протистояв фашистській навалі. Чи знає історія ще такий приклад, аби місто, оточене загарбниками, не тільки не здалося ворогові, а й жило, працювало, боролось?! Блокада тривала 900 страшних днів і ночей, але Ленінград вистояв і переміг.

Цьогоріч місто на Неві, а разом з ним уся передова спільнота відзначили дві великі дати: 18 січня – 70-ту річницю прориву блокади Ленінграда й 27 січня – 69-ту річницю повного звільнення Ленінграда від фашистської блокади. Ці дати – свято торжества людського духу й непохитної волі народу! Розпочата залпом кронштадтських морських гармат, операція із загального прориву ленінградського фронту продовжувалася два тижні. За кожен п'ядь землі, відвоювану в ті дні у супротивника, довелося заплатити ціною багатьох життів наших воїнів. Із тих пір і з'явилося слово "блокадник", яке не потребує пояснень.

І щороку збираються вони, сивочолі, що пройшли через це лихоліття і вжили, на з'їзд міжнародного товариства "Жителі блокадного Ленінграда" у Санкт-Петербурзі. Доля розкидала їх по всьому світу, через те звістка про чергову зустріч у рідному місті на Неві завжди така очікувана для регіональних товариств блокадників у Росії, близькому та далекому зарубіжжі.

Закарпаття стало другою батьківщиною для членів Ужгородського міського товариства ветеранів "Жителі блокадного Ленінграда". По різному склалися їхні долі, але ці долі навки зріднила блокада Ленінграда, вірність рідному місту, готовність допомогти своєму ближньому. Чергову зустріч вони провели 18 квітня у Закарпатській торгово-промисловій палаті. Місце обрано не просто так: керівник Хустського відділення ЗТПП Юрій Снетков, дитинство якого обпалене Великою Вітчизняною, провів у блокадному Ленінграді всі 900 днів.

Після оприлюднення вітання губернатора Санкт-Петербурга Георгія Полтавченка до всіх членів міжнародного товариства ветеранів-блокадників враженнями від з'їзду, який 21 січня відбувся у місті на Неві, поділилася голова Ужгородського міського товариства ветеранів "Жителі блокадного Ленінграда" Євгенія Малош. Від імені президента Закарпатської ТПП Отто Ковчара учасників зустрічі привітав ветеран-блокадник Юрій Снетков.

... Застигла в граніті скорбота на Піскаревському кладовищі. Понад 500 тисяч блокадників знайшли тут останній спочинок. Як реквієм за загиблими звучали рядки вірша Едуарда Новикова "На Піскаревському кладовищі" у виконанні члена міського товариства ветеранів-блокадників Миколи Єфремова.

Учасники зустрічі не стримували сліз під час перегляду документальної стрічки тих страшних буремних років. Мужність, сила духу і самовідданість солдатів, трудівників тилу, жителів блокадного Ленінграда стали прикладом самовідданого служіння Вітчизні. У серцях ветеранів, у пам'яті сьогоднішніх і майбутніх нащадків герої Великої Вітчизняної – живі і будуть жити вічно!

Ольга Ян, "ДВ" ЗТПП.

ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПОСЛУГ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

- Консультації з питань підприємницької, зовнішньоекономічної, інвестиційної діяльності.

- Організація і проведення в Україні та за кордоном ділових місій, форумів, конференцій, семінарів.

- Сприяння українським й іноземним компаніям у пошуку бізнес-партнерів, встановленні різних форм співробітництва.

- Організація індивідуальних переговорів представників вітчизняних та іноземних підприємств.

- Проведення ділових зустрічей "Міжнародні контактні дні".

- Забезпечення функціонування постійно діючої виставки продукції закарпатських виробників.

- Представлення продукції і послуг суб'єктів господарювання у розділі "Інтернет-виставка підприємств Закарпаття" на веб-сайті ЗТПП.

- Організація поїздок на вітчизняні й зарубіжні виставки-ярмарки, бізнес-форуми, семінари, конференції.

- Проведення презентацій українських та іноземних компаній.

- Маркетингові дослідження, інформування про кон'юнктуру внутрішнього і зовнішнього ринків.

- Експертиза якості, кількості, вартості, комплектності вітчизняних та імпортованих товарів.

- Підтвердження норм витрат сировинних матеріалів, засвідчення відсоткового ступеня використання сировини й рівня її вартості у загальній вартості готової продукції.

- Оцінка рухомого й нерухомого майна, земельних ділянок, майнових і немайнових прав, цінних паперів, інтелектуальної власності, бізнесу.

- Оцінка та визначення технічного стану транспортних засобів, машин, обладнання, механізмів.

- Засвідчення сертифікатів про походження товарів, про належність продукції власному виробництву.

- Експертиза і сертифікація продукції на відповідність вимогам нормативно-технічної документації, оформлення сертифікатів відповідності та їх реєстрація у системі добровільної сертифікації "CERTEX".

- Надання консультацій з питань експертизи і сертифікації товарів.

- Оформлення карнетів АТА – уніфікованих митних документів для здійснення тимчасового ввезення чи транзиту товарів до третіх країн без сплати мита й інших зборів і податків.

- Розробка й оцінка бізнес-планів та інвестиційних проектів.

- Надання юридично-правових послуг і консультацій у всіх сферах господарської діяльності.

- Розробка установчих документів для створення підприємств та організацій.

- Оформлення ліцензійних договорів про передачу прав на об'єкти інтелектуальної власності.

- Розробка і рецензування зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

- Проведення експертизи документів і підтвердження настання форс-мажорних обставин.

- Послуги з оцінки збитків, понесених у результаті настання надзвичайних ситуацій.

- Юридичне забезпечення провадження інвестиційної діяльності.

- Консультації з питань міжнародного комерційного арбітражу, підготовка матеріалів до розгляду та захист інтересів в МКАС при ТПП України.

- Розгляд і вирішення спорів постійно діючим Третейським судом при Закарпатській ТПП.

- Послуги з комерційної медіації – посередництва у процесі переговорів щодо врегулювання спорів та розв'язання конфліктів.

- Підготовка документів на реєстрацію знаків для товарів і послуг у Департаменті інтелектуальної власності.

- Оформлення та видача Авторських сертифікатів на вироби образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та їх реєстрація в Єдиному міжнародному електронному реєстрі.

- Оформлення документації для вступу в члени Асоціації товарної нумерації України "GS1 Україна" та присвоєння товарам штрихових кодів.

- Надання довідок про ціни на вітчизняному й світових ринках.

- Класифікація товарів за УКТЗЕД.

- Підготовка довідкової інформації про ділові заходи в Україні та за кордоном.

- Надання адресних, фірмових і бізнес-довідок про українські й зарубіжні компанії.

- Внесення інформації про фірму до Недержавного реєстру українських підприємств у ТПП України.

- Виконання письмових перекладів з іноземних мов та іноземними мовами, експертиза ідентичності та завірення перекладів, забезпечення усного (синхронного) перекладу під час різноманітних заходів (переговорів).

- Ксерокопіювання, завірення ксерокопій документів.

- Організація і проведення в учбовому центрі Закарпатської ТПП навчальних курсів та семінарів з питань підприємницької, в т.ч. зовнішньоекономічної діяльності, міжнародного комерційного арбітражу, здійснення державних закупівель, експертизи та сертифікації товарів, оформлення карнетів АТА, участі в системі товарної нумерації "GS1", із вивчення іноземних мов та ін.

- Забезпечення рекламної кампанії підприємств та організацій в Україні й за кордоном за допомогою друкованих та електронних засобів системи ТПП України і зарубіжних держав.

- Видання інформаційно-рекламного бюлетеня "Діловий вісник".

- Розміщення у "Діловому віснику" ілюстрованих інформаційно-рекламних матеріалів підприємств та організацій.

- Виготовлення каталогів ділових заходів, рекламних буклетів, проспектів, брошур та ін.